

мен концепт локалног економског развоја који се не ограничава само на економским питањима, већ који развој ставља у контекст укупног квалитета живота. Сходно томе циљ свих активности локалног економског развоја је привредно конкурентнија и јача локална заједница и стварање бољих услова за економски развој, отварање нових радних места, стварање пожељне средине за инвестирање, пословање и живот.

Можемо рећи да је локални економски развој дефинисан процес који у синергији јавног и приватног сектора препознаје проблеме како на локалном тако и у ширем окружењу и спроводи политику и програме који утичу на решавање препознатих проблема.

2. ВИЗИЈА

Програм локалног економског развоја Града Пожаревца за период од 2021. до 2023. године (у даљем тексту: „Програм“) се доноси са визијом Града Пожаревца у коме грађани бирају да живе, раде, инвестирају и оснивају своје породице. Препознатљивог по повољном пословном окружењу за инвестирање.

ВИЗИЈА: „Ти бираш да где живиш и инвестираш“

Сходно томе, Програм пружа подршку локалној привреди како би спровела активности везане за инвестиционе пројекте, чиме се омогућава проширење капацитета, набавка опреме или машина, увођење иновација, подршка развоју кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца, као и учествовање на сајмовима, добијање међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта као и побољшање квалитета управљања делатношћу, обезбеђивање средстава за проширење или изградњу нових производних капацитета, као и субвенционисање камата на додељене кредите. Програм се доноси са визијом смањења незапослености, односно повећања броја новозапошљавања радника првенствено са територије нашег града, који је детаљно обухваћен Локалним акционим планом запошљавања на територији Града Пожаревца, а који локална самоуправа доноси на годишњем нивоу. Такође, жеља и тежња је да се овим Програмом подстакну инвестиције локалних предузећа у нове производе и нове делатности.

ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2023. ГОДИНЕ

1. УВОД

Појам локалног економског развоја подразумева „скуп активности које имају за циљ да изграде капацитете локалне заједнице да унапреди своју економску будућност и квалитет живота за све“. Ова дефиниција на најбољи начин изражава савре-

3. МЕТОДОЛОГИЈА

Изради Програма претходило је неколико битних корака. Фокус је био на проналажењу оптималне комбинације два метода прикупљања података:

анализе релевантних програма и постојећих докумената и анкетирањем пословне заједнице.

Најпре је урађена ex-post анализа ефеката Програма локалног економског развоја Града Пожаревца за 2017. годину, као и Програма локалног економског развоја Града Пожаревца за период 2018-2020. годину, а све у циљу прикупљања података о релевантним економским показатељима на националном и локалном нивоу, пословном окружењу, подстицајима привреди, пословној инфраструктури, ресурсима и већ постојећим привредним субјектима и инвестицијама. Ова анализа је показала да реализација Програма локалног економског развоја Града Пожаревца свакако доприноси стварању повољног пословног окружења и услова за инвестирање и отварање нових радних места. У периоду од 2017. до 2020. године показало се да постоји заинтересованост привредника за постојањем оваквог програма и доделу подстицаја. Релативно мали број додељених подстицаја у посматраном периоду, показује и неопходност увођења нових мера подршке, прилагођених потребама већег броја привредника, о чему би требало водити рачуна приликом доношења наредног Програма. Неповољна ситуација узрокована пандемијом вируса КОВИД – 19 и отежани услови пословања су додатни подстицај за Град Пожаревац да у складу са својим могућностима помогне привреднике на одговарајући начин. Констатована је потреба да убудуће Програм локалног економског развоја Града Пожаревца буде више медијски праћен путем различитих маркетиншких активности, како би што већи број привредника био обавештен о његовом постојању и био у прилици да користи подстицаје.

Затим је у другој фази обављена ex-ante анализа ефеката путем анкете коју су попунили привредни субјекти са територије Града Пожаревца. Анкета је путем мејла достављена на адресе 30 привредних субјеката и предузетника на територији Града Пожаревца, од којих је 15 одговорило на питања у вези са својим пословањем, проблемима у пословању изазваних пандемијом КОВИД-19, плановима за евентуално будуће ширење пословања, пословним окружењем и подршком локалне самоуправе, тако што су исказали потребу за реализацијом понуђених мера из Програма и дали предлоге за увођење нових мера које би побољшале пословање микро, малих, средњих предузећа и предузетника.

На основу спроведене анкете закључено је да је пандемија утицала на пословање већине привредних субјеката и то у смислу смањења обима пословања и финансијске штете, али не и смањења броја запослених. Већина анкетираних је исказала потребу за новим запошљавањем радника. Такође већина њих се изјаснила да није упозната са мерама и условима доделе средстава и механизмима за праћење трошења средстава по Програму локалног економског развоја Града Пожаревца који је спро-

вођен у периоду од 2018-2020. године. И у овој фази је констатована потреба за бољом медијском промоцијом Програма. Анкетирани су изразили потребу да у 2021. години од понуђених мера Програма користе Мету 2: Привлачење инвеститора и то кроз обезбеђење закупа пословног простора на одређено време и обезбеђивањем подстицајних средстава за набавку опреме (машине, алати, остала опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње. Што се тиче нових предлога мера исказали су заинтересованост како за обезбеђивање средстава за проширење или изградњу нових производних капацитета, тако и за олакшавање приступа финансијском тржишту кроз субвенционисање камата на додељене кредите. У оквиру ове мере подразумевају се кредити за набавку опреме, машина, осавремењивање процеса производње, изградња, реконструкција и адаптација пословног простора и сл.

На основу спроведене анкете се закључује да постоји реална потреба привреде за доношењем наредног трогодишњег Програма и доделу подстицајних средстава као вид унапређења пословања постојеће привреде Града Пожаревца, унапређење инвестиционог амбијента, стимулисање продуктивности, стварање услова за привлачење инвеститора, пружање подршке за развој микро, малих, средњих предузећа и предузетника, подстицања иновативног и предузетничког понашања, развоја предузетништва и стварање услова за новозапошљавање на територији Града Пожаревца.

Комисија за контролу државне помоћи је донела Решење број 401-00-00210/2021-01/2 од 21. октобра 2021. године којим се дозвољава додела државне помоћи по нацрту Програма.

За нацрт Програма је одржана јавна расправа.

4. ПРАВНИ ОСНОВ

Овај Програм је донет на основама одредби Закона о планском систему Републике Србије, („Службени гласник РС“, бр. 30/18). Његово упориште се налази у Закону о улагањима, због чега има и одређене специфичности (првенствено у смислу структуре и елемената које програм обухвата).

Правни основ за доношење Програма садржан је у одредбама следећих позитивних правних прописа:

- У члану 20. став 1. тачка 7. и члану 32. став 1. тачка 4. а у вези члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18). Тако је одредбом члана 20. став 1. тачка 7. Закона о локалној самоуправи прописано да општина, преко својих органа, у складу са Уставом и законом, доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања. Чланом 32. тачка 4.

истог закона прописано је да скупштина општине, у складу са законом доноси програм развоја општине и појединих делатности, док је у члану 66. став 3. овог закона прописано да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују и на градску скупштину.

- У члану 11. ст. 2. и 3. и члану 17. Закона о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/15 и 95/18), којим је прописано да је улагање од посебног значаја и улагање које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију заједничких развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања нивоа њихове конкурентности, као и улагање на основу усвојених билатералних споразума, као и да Влада, надлежни орган аутономне покрајине или локалне самоуправе доноси различите шеме државне помоћи према којима се ближе одређују критеријуми за доделу подстицаја. Такође, одредбама члана 17. став 1. овог закона прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у повлачењу улагања, а ставом 2. да мере за подстицање конкурентности из става 1. овог члана садрже нарочито следеће елементе: одређивање органа као јединице за подршку улагањима из члана 15. овог закона; јачање аналитичке основе за прецизније и на подацима засновано креирање развојних политика, инструмената и мера у области локалног економског развоја; успостављање транспарентних механизма сталне комуникације и сарадње са привредом; поједностављивање локалних процедура за реализацију улагања; уравнотежење локалног тржишта рада, развој комуналне и локалне економске инфраструктуре; коришћење информационе и комуникационе технологије ради остваривања ефикасније комуникације и прописивање локалних олакшица и подстицај на основу локалних стратешких докумената, као и да стандарде повољног пословног окружења одређује министар надлежан за послове привреде.
- У члану 8. став 2. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), којим је прописано да се *de minimis* помоћ не пријављује Комисији, већ одлуку о оправданости доделе доноси давалац *de minimis* помоћи, који обавештава Комисију о додељеној *de minimis* помоћи.
- У члану 5. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр.

13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21 – др.уредбе, 62/21-др.уредбе и 99/21), којим је одређено да се за исте оправдане трошкове примењује најповољнија висина државне помоћи утврђена том уредбом, која представља горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи, без обзира на то да ли се државна помоћ додељује на основу једне или у комбинацији више шема и/или индивидуалних државних помоћи и да ли државну помоћ додељује Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као и да је давалац државне помоћи дужан да пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу из овог члана већ додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове.

- У одредбама Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/21), којом су ближе уређени услови и критеријуми усклађености државне помоћи за унапређење економског развоја подручја у Републици Србији са изузетно ниским животним стандардом или са високом стопом незапослености, унапређења развоја одређених привредних делатности или одређених подручја у Републици Србији (регионална државна помоћ). Одредбе ове одлуке се примењују на регионалну државну помоћ за улагање, као и на помоћ за смањење текућих издатака одређеног учесника на тржишту који обавља делатност у ретко или врло ретко насељеним подручјима, осим на помоћ којом се у повољнији положај стављају делатности челика, угља, синтетичких влакана, саобраћаја, енергетике, финансијских делатности, осигурања, управљачких делатности и саветовања.
- У одредбама Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/21), којом су ближе утврђена правила и услови за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) одређена горња граница помоћи, кумулација, као и обавезе давалаца и корисника исте. Одредбе ове уредбе се примењују на помоћ која се додељује учесницима на тржишту у свим секторима. Корисник *de minimis* помоћи је учесник на тржишту, односно свако правно и физичко лице које обавља економску делатност, тј. делатност производње или промета робе или пружања услуга на тржишту, а коме се додељује *de minimis* помоћ. Изузетно од става 1. овог члана, одредбе ове уредбе не примењују се на помоћ која се додељује: 1) за подстицање извоза, односно за делатности које директно утичу на обим извоза, успостављање и функционисање дистрибутивне мреже или за покриће других текућих расхода (оператив-

них трошкова) учесника на тржишту повезаних са извозним активностима и 2) за давање предности домаћим производима у односу на увозне производе. Помоћ за покриће трошкова учествовања на сајмовима, односно за надокнаду трошкова израде студија или пружања саветодавних услуга потребних за увођење новог или постојећег производа на новом тржишту у другој држави не представља помоћ за подстицање извоза из става 3. тачке 1) овог члана. Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

- У члану 10. став 1. тачка 13. и став 4. Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Службени гласник РС”, број 16/18). Овим чланом прописано је да се, у изузетним случајевима, непокретности у јавној својини могу дати у закуп и ван поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда и у случају када се непокретност која је у јавној својини, односно која ће до дана примопредаје бити стечена у јавну својину, даје у закуп ради реализације инвестиционог пројекта којим се у року од највише три године од дана стицања права закупа отпочиње индустријска производња и обезбеди, уз обавезу одржавања броја запослених у периоду од пет година након достизања пуне запослености: најмање 1000 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу; најмање 350 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у другу или трећу групу; најмање 100 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу, укључујући и девастирана подручја. Ставом 4. овог члана прописано је да непокретност из става 1. тачка 13) овог члана може бити дата у закуп испод тржишне цене, односно без надокнаде у складу са Законом о улагањима („Службени гласник РС”, број 89/15) и Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09).
- У члану 9. Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно за-

купнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС”, бр. 61/15, 88/15, 46/17, 30/18 и 53/21) прописано је да су пројекти локалног економског развоја пројекти који су од посебног значаја за реализацију привредног развоја Републике Србије и локалног економског развоја, чијом реализацијом се повећава број запослених у привреди за најмање 1% односно 0,5% у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу развијености и сразмерно увећавају јавни приходи, да када јединица локалне самоуправе у свом саставу има градске општине, проценат повећања броја запослених из става 1. овог члана односи се на градску општину, да је број запослених у привреди број запослених у јединици локалне самоуправе који не укључује запослене у јавном сектору, а према извештају Републичког завода за статистику о броју регистрованих запослених за годину која претходи години у којој се подноси елаборат о оправданости из члана 12. ове уредбе, да податке о броју запослених, на захтев јединице локалне самоуправе, доставља Комисија за давање предлога Влади за претходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде, да јединица локалне самоуправе која на својој територији има више од 30.000 становника, односно која припада управном округу са више од 30.000 становника, може отуђити грађевинско земљиште у индустријској или пословној зони на својој територији, а којој гравитирају привредни субјекти са територије осталих јединица локалне самоуправе из управног округа, по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, за изградњу објекта из члана 7. став 1. тачка 1) ове уредбе, као и објекта за обављање услуга сервисних центара и подршке пословних операција, као услуга које се пружају путем информационо – комуникационих технологија превасходно корисницима ван територије Републике Србије.

- У члану 3. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10) прописано је да давалац државне помоћи, односно предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи, подноси пријаву државне помоћи пре доделе, односно пре упућивања прописа у процедуру доношења, Комисији за контролу државне помоћи, да се уз пријаву државне помоћи подноси Општи образац државне помоћи, а по потреби и посебни образац за пријављивање државне помоћи и, да на захтев Комисије, подносилац пријаве доставља и друге податке

и информације, у складу са чланом 2. став 1. тачка 4) Закона о контроли државне помоћи.

- У члану 39. став 1. тачка 6) Статута Града Пожареваца („Службени гласник Града Пожареваца“, бр. 10/18, 12/18-исправка и 10/19) којим је одређено да Скупштина, у складу са законом доноси планске документе јавних политика, средњорочне планове и друге планске документе.
- У Решењу о дозвољености државне помоћи Комисије за контролу државне помоћи, број 401-00-00210/2021-01/2 од 21. октобра 2021. године, које се доноси на основу члана 2. и 11. ст. 1., 2. и 3. и чл. 13. и 15. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19). Одредбама члана 2. Закона о контроли државне помоћи прописано је, између осталог, да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и да је давалац државне помоћи Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа, и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику, а чланом 11. ст. 1., 2. и 3. да је давалац државне помоћи дужан да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву Комисији за контролу државне помоћи, да је предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи дужан да нацрт, односно предлог прописа, пре упућивања у процедуру доношења, пријави Комисији за контролу државне помоћи, као и да је у случају да после подношења ових пријава дође до промене већ пријављене државне помоћи, давалац државне помоћи, односно предлагач прописа, дужан да ову промену пријави Комисији. Одредбама члана 13. овог закона прописан је поступак претходне контроле, који сходно ставу 1. овог члана, Комисија започиње пријемом потпуне пријаве државне помоћи, а чланом 15. да се до доношења решења из члана 13. овог закона, односно до окончања поступка претходне контроле, пријављена државна помоћ не може доделити, а да се, уколико Комисија донесе решење којим се пријављена државна помоћ сматра недозвољеном, државна помоћ на коју се то решење односи, не може доделити.
- У Стратегији одрживог развоја Града Пожареваца 2017-2022. године („Службени гласник Града Пожареваца“, бр. 3/17), која је најважнији стратешки документ Града на основу кога се планира развој.

5. ПРОФИЛ ГРАДА

5.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖЕЊЕ

Град Пожаревац, налази се у североисточном делу Србије на осамдесетак километара југо-источно од Београда, налази се на 44. степену, 37. минути и 12. секунди северне географске ширине и на 21. степену, 11. минути и 23. секунди источне географске дужине, у седишту плодног Стига, између три реке: Дунава, Велике Мораве и Млаве.

Територија Града Пожареваца простира се на површини од 481 км², у 25 сеоских и 2 градска насеља (Пожаревац и велики енергетски центар Костолац). Град је како привредни и културни, тако и административни центар и седиште Браничевског округа, а територијално се додирује са Градом Смедеревом (дужина границе 30 км), општинама Велико Градиште (17 км), Мало Црниће (17 км), Жабари (4 км) и са општинама Ковин и Бела Црква на северу.

Географски положај, локација и природни фактори, допринели су да територија Града Пожареваца буде увек атрактивна за насељавање становништва.

Захваљујући географско-стратешком положају и конфигурацији терена, преко територије града развијала се саобраћајна мрежа, тако да су данас на подручју Града Пожареваца, осим ваздушног, заступљени сви видови саобраћаја.

Друмски саобраћај одвија се на магистралним, регионалним и локалним путевима. Најзначајнији путни правац представља магистрални пут М-24 (веза са ауто-путем Београд-Ниш, од скретања до самог града има око 20 км), и М-25.1 (Пожаревац-Голубац-Кладово). Укупна дужина путева на територији Града Пожареваца износи 183 км, од чега се 165 км сврстава у категорију са савременим коловозом. Магистрални путеви чине 48 км, а мрежа локалних путева 64 км савременог коловоза.

Град Пожаревац се налази на веома значајној прузи Београд-Бор-Зајечар, која повезује Тимочку крајину и целу источну Србију са мрежом железничких пруга Републике Србије. Од осталих железничких праваца треба поменути везу са пругом Велика Плана-Смедерево и Пожаревац-Костолац (захваљујући коме је костолачки басен повезан са осталим мрежама железничких пруга у земљи).

Посебан саобраћајни, привредни и економски значај за Град Пожаревац има река Дунав која дужином од 13 км, представља природну границу према Војводини, односно јужном Банату. Налазећи се на ушћу Велике Мораве у Дунав, као и на ушћу Млаве у Дунав, Град Пожаревац спада у ред малог броја градова и општина са изузетно повољним условима за коришћење водених токова за још веће саобраћајно повезивање са другим деловима Србије.

Ваздушни саобраћај није развијен на територији града Пожареваца, а најближи аеродром је „Никола Тесла“ у Београду, на удаљености од 80 км.

Удаљеност Града од већих градова у окружењу:

Град	Популација	Удаљеност
Београд	2.000.000	82 км
Подгорица	250.000	500 км
Ниш	300.000	195 км
Нови Сад	300.000	165 км
Сарајево	600.000	380 км

Удаљеност Града од најближих прелаза:

1.	Калуђерово (Србија - Румунија)	56 км
2.	Караташ (Србија - Румунија)	155 км
3.	Хоргош (Србија - Мађарска)	278 км
4.	Мокрање (Србија - Бугарска)	167 км

5. 2. ДЕМОГРАФСКА СЛИКА

Табела садржи податке о укупном становништву у Браничевском округу:

Регија	Број становника				Пораст или пад становништва 1991-2011		
	1991	2002	2011	Процент пада/ пороста	Укупно	Просек/ год	Годишњи просек /1000 становника
Браничевски	253.492	200.503	183.625	-27,56%	-69.867	-3.493	-3,49
Велико Градиште	27.174	20.659	17.610	-35,19%	-9.564	-478	-0,47
Голубац	12.513	9.913	8.331	-33,4%	-4.182	-209	-0,2
Жабари	19.347	13.034	11.380	-41,17%	-7.967	-398	-0,39
Жагубица	17.777	14.823	12.737	-28,3%	-5.040	-252	-0,25
Мало Црниће	19.940	13.853	11.458	-42,5%	-8.482	-424	-0,42
Кучево	25.649	18.808	15.516	-39,5%	-10.133	-506	-0,5
Петровац на Млави	46.414	34.511	31.259	-32,6%	-15.155	-757	-0,75
Пожаревац	84.678	74.902	75.334	-11%	-9.344	-467	-0,46

Табела 2 – Демографска слика Браничевског округа

Извор: Републички завод за статистику

Увидом у податке који говоре о кретању броја становника на подручју Браничевског округа, може се закључити да:

- У периоду између три пописа је дошло до смањења укупног броја становника за 27,56% на подручју читавог Браничевског округа.
- У Пожаревцу је смањен број становника за 11%.
- У другим општинама дошло је до драстичног смањења нпр. Мало Црниће, Жабари, Кучево, Велико Градиште.

Кључне карактеристике демографске слике града Пожаревца:

- По попису из 2011. године у Граду Пожаревцу, на површини од 481 км² живи 75.334 становника, тако да је просечна густина насељености 156,6 становника /км²,
- У градском подручју живи 71,3% укупног становништва, а 28,7% у приградском подручју; драстична је разлика у насељености територије града и села, што одсликава однос насељености између најбројније градске месне заједнице

Бурјан у којој живи 7700 становника и сеоске месне заједнице Набрђе, која је удаљена од центра града око 9,5 км, у којој живи само 367 становника,

- Од укупног броја становника, 91,3% чини српско становништво. Поред српског становништва на подручју града Пожаревца живе и: Албанци, Бошњаци, Буњевци, Бугари, Власи, Југословени, Мађари, Македонци, Муслимани, Немци, Роми, Румуни, Руси, Русини, Словаци, Словенци, Украјинци, Хрвати и Црногорци,
- Према попису из 2011. године просечна старост становника Пожаревца је била 42,75 година (41,5 мушкарци, 44 жене),
- Стопа наталитета је 9,44,
- Стопа опште смртности има средње вредности 14,89%,
- Од укупног броја пунолетно становништво броји 61.093, док је предшколске деце било 14.241,
- Према активности 29.909 лица се убрајају у активно становништво.

5.3. ОБРАЗОВНИ КАПАЦИТЕТИ

На основу података из пописа становништва из 2011. године 2,39% становништва Града Пожаревца нема основно образовање, 60,02% становништва старијег од 15 година има средње, више или високо образовање што је за 1,5% веће учешће у односу на стање у Републици Србији тј. квалификациона структура у делу средњег и вишег образовања је изнад републичког просека.

Основно образовање и васпитање траје осам година и остварује се у два образовна циклуса. Први циклус обухвата први до четвртог разреда, а други циклус обухвата пети до осмог разреда. У оквиру основних школа постоји 8 централних школа и 24 издвојена одељења.

Средње образовање одвија се у 7 струковних средњих школа: Медицинска школа, Економско- трговинска школа, Пожаревачка гимназија, Пољопривредна школа са домом ученика „Соња Маринковић“, Политехничка школа, Школа за основно и средње музичко образовање Музичка школа „Стеван Мокрањац“ и Техничка школа са домом ученика „Никола Тесла“ у Костолцу.

Што се тиче високо-образовних и истраживачких институција, оне су у Србији централизоване, тако да се истраживачки центри налазе углавном у Београду, док у Пожаревцу постоје две високо – образовне школе: Висока техничка школа струковних студија у Пожаревцу и Факултет за пословне студије – Мегатренд универзитет .

Према подацима добијеним од Предшколске установе „Љубица Вребалов“ у Пожаревцу, укупан број деце уписане у радној 2020/2021 години у целодневни боравак је 323, а укупан број деце уписане

у припремно предшколски програм градске групе, укључујући групе у Костолцу и Лучици је 168, док укупан број деце уписане у припремно предшколски програм сеоске групе износи 74.

Према подацима из Школске управе у Пожаревцу укупан број ученика уписаних у први разред основне школе у школској 2020/2021. години износи 649, што је више за 58 ученика у односу на школску 2019/2020. годину, у којој је број ђака првака износио 591.

У школској 2020/2021. години, укупан број ученика од I до VIII разреда у школама за основно образовање и васпитање је 5.340, што је за два ученика више у односу на укупан прошлогодишњи број. У школској 2019/2020. години укупан број ученика од I до VIII разреда износио је 5.538.

Што се тиче самог броја уписаних ученика, у школској 2020/2021. години у школама за средње образовање и васпитање од укупног броја средњошколаца, 906 ученика уписано је у први разред изабране средње школе III или IV степена стручне спреме на територији Града Пожаревца, што је мање у односу на прошлогодишњи број уписаних ученика за 96, јер је број деце која су прошле школске године уписана у први разред средњих школа износио 1.002.

Број уписаних ученика са III степеном стручне спреме у овој школској години 2020/2021 је 609, док број уписаних ученика са IV степеном стручне спреме у овој школској години је 2.935. Укупан број ученика у свим средњим школама на територији Града Пожаревца у школској 2020/2021 је 3544.

У циљу усклађивања образовног система са тражњом и захтевима тржишта, приликом израде плана уписа у средње школе Министарство просвете, науке и технолошког развоја, односно Школска управа у Пожаревцу, у сарадњи са локалном самоуправом, Регионалном привредном комором Браничевског и Подунавског управног округа, филијалом Националне службе за запошљавање, образовним установама и заинтересованим послодавцима, извршило је анализу тржишта у циљу да образовне профиле системски прилагоди тим потребама. Регионална привредна комора Браничевског и Подунавског управног округа је извршила анкетаирање послодаваца о потребама за кадровима. На основу тих информација, у предлог плана уписа у средње школе унети су образовни профили Бравар - заваривач, Оператер у прехранбеној индустрији и Прехрамбени техничар. Интересовање за образовање по дуалном моделу исказали су Концерн “Бамби”, Електропривреда Србије и “Унион МЗ”.

Систем дуалног модела образовања је један од начина да постојећи образовни профили задовоље потребе послодаваца и да се смањи незапосленост међу младима, као једној од угрожених категорија. У Граду Пожаревцу се овај систем успешно примењује у две средње школе (Пољопривредна школа

са домом ученика „Соња Маринковић“ Пожаревац и Техничка школа са домом ученика „Никола Тесла“ Костолац) и за сада је показао одличне резултате.

Према подацима добијених од стране Високе техничке школе струковних студија Пожаревац у наставној 2020/2021 укупан број студената који студирају је 500, што је за 67 студената мање у односу на претходну наставну 2019/2020, када је број износио 567 студената. На првој години студија укупан број студената је 179 студената, док је у наставној 2019/2020 овај број износио 204 студената. На другој години у наставној 2020/2021 број студената је 80, док је у претходној износио 103 студената. Трећу годину студија похађа 241 студент, док је у наставној 2019/2020 овај број износио 258 студената.

Сходно подацима добијеним од Факултета за пословне студије – Мегатренд универзитет, у наставној 2020/2021 години, основне академске студије економије похађа укупно 63 студента. Прву годину је уписало 17 студента, другу 24 студента, док је на трећој години уписано 15 студента. Четврту годину похађа 7 студента. Апсолвентски стаж је уписало укупно 12 студента, док је мастер студије економије уписало 2 студента.

5.4. ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ

Град Пожаревац је од 2019. године носиоца регионалног BFC SEE сертификата о повољном пословном окружењу, чиме је потврђена примена међународно признатих стандарда рада, ефикасне и транспарентне локалне администрације. Сходно томе створени су услови за пословну климу и већу заинтересованост инвеститора за улагања у Град Пожаревац, а тиме и Републику Србију.

5.5. ПРИВРЕДНА СТРУКТУРА

Стратегија одрживог развоја Града Пожаревац 2017-2022. године је најважнији стратешки документ Града на основу кога се планира развој. Град Пожаревац свакако представља географску област која је веома интересантна за стране и домаће инвеститоре и то из више разлога. Пре свега, има све предности које пружа погранична регија. Као такав, он представља погодно тло за развој свих елемената који упућују на међународну сарадњу, што посебно добија на значају ако се узме у обзир да је Румунија чланица Европске уније. Такође Град Пожаревац

има индустријску зону чије капацитете треба учврстити, надовезивањем на већ постојеће капацитете Greenfield и Brownfield, што ће довести до повећања број нових радних места, што ће директно утицати на смањење незапослености. Смањење броја незапослених има своју двоструку природу: оно је истовремено и једна од првих директних последица успостављања индустријске зоне, а и као критеријум одрживости крајњи циљ.

6. ПРИВРЕДА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

6.1. ПРИВРЕДНИ ОПОРАВАК У ВРЕМЕ НЕИЗВЕСНОСТИ

Према Извештају Привредне коморе Србије-РПК Браничевског и Подунавског управног округа, октобар 2020. године „Пословна активност привредних субјеката на територији РПК Пожаревац (реализација у трећем кварталу 2020. године и пословна очекивања за четврти квартал 2020. године)“, који је коришћен као извор информација за овај део Програма, током ванредних околности изазваних епидемијом вируса КОВИД - 19, привреда Србије је сачувала своју базу, односно одржана је ликвидност компанија и запосленост. Програм економске подршке Владе је суштински допринео очувању привредног потенцијала, али је за опоравак неопходно враћање међународног тржишта у нормалне токове. Према пројекцијама Међународног монетарног фонда, који је током октобра ревидирао своје извештаје, приметно је да се процењује мањи пад глобалне привредне активности у текућој години у односу на јунску пројекцију (-4,4% у односу на -5,2%), али с друге стране очекује се благо слабији опоравак у наредној години него што се то првобитно очекивало (5,2% у односу на 5,4%).

Привреда Србије је у периоду јануар-септембар 2020. године остварила повољније перформансе него што се иницијално процењивало, у погледу индустријске производње, спољнотрговинске активности, као и инвестиционе активности. Међународни монетарни фонд у свом јесењем извештају процењује реални пад бруто домаћег производа (у даљем тексту: „БДП“) домаће привреде од 2,5% у текућој години, уз снажан раст привредне активности у наредној години од 5,5% чиме би домаћа привреда била у самом врху европских земаља по стопи раста БДП-а. Иако НБС и Влада очекују повољнију стопу раста (између -1% и нултог раста), о стабилности домаће привреде и позитивним перспективама сведоче и оцене кредитног рејтинга, по којима се Србији дају стабилни изгледи да у наредној години уђе у групу земаља са инвестиционим нивоом рејтинга, што би дало додатан подстрек инвеститорима да улажу у дугорочне пројекте, с концентрацијом на производњу веће додате вредности.

Ипак, функционисање привреде и перспективе у наредном средњорочном периоду зависиће од даљег развоја епидемиолошке ситуације, у региону и на глобалном нивоу. У трећем кварталу 2020. године су забележене релативно повољне перформансе, посебно у области пословних прихода, спољнотрговинске активности, запослености и инвестиционе активности. Иако се не очекује затварање привреде (eng.lockdown), као што је то био случај у првом таласу епидемије, нагли пораст случајева вируса корона у европским државама налаже пажљив приступ у управљању привредом у циљу очувања здравља становништва и привредног капацитета.

6.2. АНАЛИЗА УТИЦАЈА ПАНДЕМИЈЕ КОВИД-19 НА ПРИВРЕДУ У БРАНИЧЕВСКОМ ОКРУГУ И ГРАДУ ПОЖАРЕВЦУ

Према подацима Регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа пандемија вируса Ковид 19 највише је погодила микро, мала и средња предузећа, нарочито у сектору туризма, угоститељства и путничког саобраћаја, као и велики број предузетника који су ангажовани у већим компанијама у региону на пословима производње заштитне опреме, производње металних конструкција, одржавања и сл.

Током трајања ванредне ситуације, а нарочито ванредног стања привредници су се суочили са отежаним пословањем (ограничено радно време, редуција производње због мањег броја радника који су одсуствовали с посла, смањен је број поручбеница поготово код серијске производње итд.). Јако отежане услове пословања имале су и компаније које су ослоњене на увоз и извоз, услед великих задржавања на граничним прелазима и продуженим роковима испоруке.

На овакво стање држава је одговорила са Програмом економских мера подршке привреди. Правни оквир за спровођење Програма економских мера представља Уредба о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима ради ублажавања економских последица насталих услед пандемије КОВИД-19. Уредбом се уређују фискалне погодности и директна давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору ради ублажавања економских последица због ширења вируса КОВИД-19. Влада Републике Србије на предлог Министарства привреде усвојила је Програм финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима изазваним пандемијом КОВИД-19 преко Фонда за развој. И Град Пожаревац је настојао да помогне најугроженијим привредним субјектима на својој територији, пре свега из области угоститељства, кроз

смањивање цене закупа током трајања ванредног стања и прописаних епидемиолошких мера.

Нису сви сектори подједнако погођени пандемијом, тако да је је заиста тешко тачно проценити укупне размере утицаја пандемије Ковид-19 на привреду, али оно што је извесно јесте да највећи део привреде има потешкоћа у пословању.

Индустријска производња на нивоу Браничевског и Подунавског управног округа у септембру месецу 2020. године у односу на просечну производњу из претходне године је мања за 10,3%.

Међутим, у секторима који су од значаја за Град Пожаревац, ситуација је значајно другачија. У сектору рударства дошло до раста производње од 16,9% а у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром забележен је раст од 28,6%. По гранама прерађивачке индустрије највећи годишњи раст у овој години бележи производња одевних предмета (9,2%), производња прехранбених производа (5,7%), прерада дрвета и производа од дрвета осим намештаја (19,7%) и поправка и монтажа машина и опреме (12,2%).

Са друге стране, највећи поремећај у пословању претрпели су сектори саобраћаја, туризма и угоститељства. Карантин, ограничења кретања, рад од куће и други услови под којима функционише живот имају за последицу далеко мању потребу и тражњу за транспортом, пре свега путника у свим видовима саобраћаја. У току трајања ванредног стања саобраћај је био готово потпуно обустављен, што је довело до огромних потешкоћа у пословању па и до ивице могућности егзистенције. Према подацима Регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа приходи у ово области смањени су и до 48%. Након укидања ванредног стања долази до постепеног опоравка, али се о потпуној нормализацији у овом сектору највероватније може говорити тек након укидања ванредне ситуације. Слична ситуација је и у сектору туризма и угоститељства, где су највећи терет поднели угоститељски објекти и туристичке агенције.

У периоду пандемије вируса КОВИД - 19 Град Пожаревац сачувао је стабилност када је у питању запосленост. У табели 1. приказан је укупан број запослених на територији Града Пожаревца у четири претходне године, видимо да је укупан број запослених у 2020. години нижи за три у односу на 2019. годину.

Табела 1

Година	Укупан број запослених на територији Града Пожаревца
2017.	21748
2018.	22187
2019.	22277
2020.	22274

Извор: Републички завода за статистику РС

Када је незапосленост у питању, у 2020. години у односу на 2019. годину, долази до повећања броја незапослених, као што је приказано у Табели 2.

Табела 2

ГОДИНА	Незапослена лица
2017.	5.103
2018.	3.283
2019.	3.045
2020.	3.485

Извор : НСЗ, филијала Пожаревац

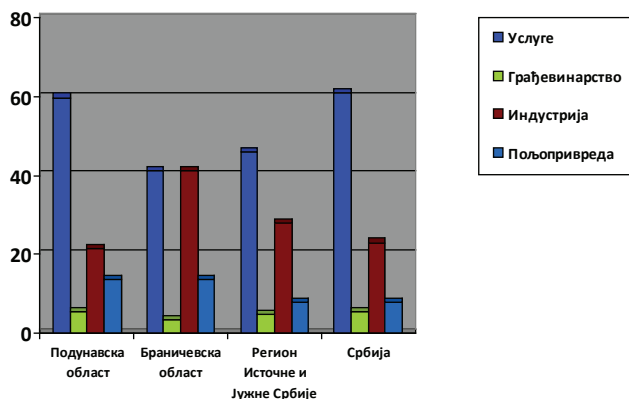
6.3. БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД И БРУТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ (РЕГИОНАЛНИ БДП)

Према подацима из извештаја РКП Пожаревац „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“ од новембра 2020. године, Браничевски управни округ учествује са 2,0% у БДП – у Републике Србије, док Подунавски управни округ учествује са 1,44% у стварању БДП Републике Србије.

У структури БДП-а Браничевског управног округа најзаступљенија је индустрија 45,5% одсто, што је изнад републичког просека који износи 25,4 одсто), затим следе услуге са 41,1%, што је испод републичког просека од 61,5% одсто), и пољопривреда која учествује са 10,2%, што је за 2,5 % више у односу на просек Републике Србије од 7,7 одсто. Грађевинарство учествује са 3,2% , што је испод републичког просека који износи 5,4 %.

У графикону је приказана структура бруто додате вредности (БДП) у Републици Србији, Региону Јужне и Источне Србије, и Браничевске и Подунавске области 2018. године.

Удео сектора пољопривреде у регионалном БДП, у 2018. години.

Извор: Извештај РКП Пожаревац, новембар 2020. године, „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“, Прерачун РПК на основу података Републичког завода за статистику, подаци доступни за 2018. годину.

Табела 1. Регионални БДП 2018. година

БДП, млн РСД	Република Србија – укупно	Браничевска област
УКУПНО	4.198.729	84.540
Пољопривреда	321.481	8.547
Индустрија	1.065.455	38.457
Грађевинарство	225.802	2.565
Услуге	2.585.990	34.971

Извор: Извештај РКП Пожаревац „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“

Табела 2. Регионални БДП 2018. година (%)

БДП, учешће %	Република Србија – укупно	Браничевска област
УКУПНО	100,0 %	100,0%
Пољопривреда	7,7%	10,2%
Индустрија	25,4%	45,5%
Грађевинарство	5,4%	3,2%
Услуге	61,5%	41,1%

Извор: Извештај РКП Пожаревац „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“

6.4. ИНВЕСТИЦИЈЕ ПО ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА

Привредници су највише инвестирали у интелектуалну својину, грађевинске радове, и домаћу опрему. Највише су улагања по сва три основа реализовали привредници са територије Велике Планае и Пожареваца. Привредници са подручја Смедерева највише су улагали у грађевинске радове и домаћу и увозну опрему.

Табела у продужетку приказује укупне инвестиције по пореклу капитала. Од укупног улагања и инвестирања привредника са територије Браничевског и Подунавског управног округа 96% чини домаћи капитал.

Укупне инвестиције по пореклу капитала, 2018. године (у 000 евра)

Назив РПК и ЈЛС	Укупно	Без ознаке	Домаћи капитал	Страни капитал	Мешовити капитал
Република Србија	6.239.934	71.998	4.340.117	1.264.169	563.657
РПК Пожаревац	181.489	0	174.478	6.919	92
Велика Плана	47.437	0	44.924	2.421	92
Велико Градиште	1.987	0	1.987	0	0
Голубац	1.038	0	1.038	0	0
Жабари	526	0	526	0	0
Жагубица	681	0	681	0	0
Кучево	119	0	119	0	0
Мало Црниће	1.119	0	1.119	0	0
Петровац на Млави	3.118	0	3.118	0	0
Пожаревац	106.624	0	106.624	0	0
Смедерево	16.279	0	11.781	4.498	0
Смедеревска Паланка	1.603	0	1.603	0	0
Костолац	954	0	954	0	0

Извор: Извештај РПК Пожаревац, новембар 2020. године, „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“

6.5. ГРАЂЕВИНАРСТВО

Према подацима из Извештаја РПК Пожаревац новембар 2020. године, „Привредна кретања на територији регионалне привредне коморе Браничевског и Подунавског управног округа“, грађевинарство и индустрија грађевинског материјала је врло заступљена делатност на територији коју својим радом покрива РПК Пожаревац. Привредна друштва се баве различитим врстама делатности од изградње стамбено пословних објеката, изградње индустријских објеката, изградњом јавних објеката, изградњом саобраћајница, производњом готовог бетона, изградњом и одржавањем путне мреже, кровним радовима, цевоводима, инсталацијама, а и експлоатацијом камена и глинe, шљунка, песка, као и производњом металне, пластичне и дрвене столарије.

Привредници чија је основна делатност изградња стамбених и нестамбених објеката имају велики проблем да нађу квалификовану радну снагу. Добри квалификовани занатски мајстори углавном одлазе у иностранство. Ангажовање неквалификоване радне снаге доводи до пробијања рокова и њихово ангажовање се одражава и на квалитет изграђених објеката. У последње време уложени су напори да се кроз стручно образовање (дуално образовање) у сарадњи образовног система и привреде превазиђе овај проблем. Највећи проблем привредника је осим недостатка квалификоване радне снаге и недовољна упосленост.

Грађевинарство је још једна од грана која је због епидемије корона вируса претрпела велике штете. Ипак и поред свих отежавајућих околности у Смедереву ове године је завршена нова фабрика у индустријској зони инвестиција привредног друштва Schwing Stetter доо, завршавају се радови на произ-

водној хали и управној згради у компанији Profiweld доо у Смедеревској Паланци је завршена фабрика за производњу каблова, инвестиција јужнокорејске компаније Kzungshin Cables доо.

Грађевинарство има велики потенцијал на нашем региону и компаније које раде велике инвестиционе послове.

6.6. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

Спољнотрговинска размена привреде Регионалне привредне коморе Пожаревац достигла је 362.076,6 милиона евра у првих девет месеци 2020. године, при чему је извоз износио 199.987,1 милиона евра, а увоз 162.098,4 милиона евра. Остварени суфицит у размени на нивоу Браничевског и Подунавског управног округа износио је 37.879,1 милиона евра. Суфицит у робној размени остварили су градови: Смедерево и Пожаревац, општине Велика Плана, Смедеревска Паланка, Мало Црниће, Костолац, Жабари и Жагубица.

Највећи обим спољнотрговинске размене у Подунавском округу реализовали су привредници из Смедерева и Велике Планае док у Браничевском округу привредници из Пожареваца и Малог Црнића.

На региону РПК Пожаревац извезено је робе у вредности од 199.978,1 милиона евра, што чини пад од 1,6% у односу на исти период претходне године, а увезено је робе у вредности од 162.098,4 милиона евра, што чини пад од 9% у односу на исти период прошле године. До пада спољнотрговинске робне размене дошло је највише због отежаног пословања компанија у последњих 7 месеци, услед пандемије корона вируса. Покривеност увоза извозом је 123,4% и већа је од покривености увоза у истом периоду претходне године, када је износила 114,1%.

6.7. ПОЉОПРИВРЕДА

Пољопривредно земљиште: Према подацима из Пописа пољопривреде 2012. године, укупне површине пољопривредног земљишта на територији Града Пожаревца су 35.729 ха, од чега се користи 24.981 ха, од тога оранице и баште заузимају 23.319 ха, ливаде и пашњаци 938 ха, воћњаци 444 ха и виногради 99 ха. Педолошки састав земљишта одликује се скоро искључиво плодним типовима, при чему чернозем, гајњача, смоница и алувијално-делувијални наноси чине 99,3 % плодног земљишта. Сетвена структура је делимично усклађена са природним условима, али нису у довољној мери развијени могући интензивни видови пољопривредне производње у смислу покривености површина са изграђеним системима за наводњавање-свега око 1 %. Укупна пољопривредна производња на подручју Града Пожаревца са приградском општином Костолац обавља се на површини од 24.981 хектара од чега се производња ратарских култура одвија на 93%, воћарских култура на 1,9 % и винова лоза на свега 0,4 %.

Вишегодишњи засади: На територији Града Пожаревца, воћарство и виноградарство представљају потенцијално значајну грану пољопривреде, на готово свим деловима територије, а неке од воћних врста су нашле погодно место за интензивно гајење. Већина воћних врста која се производи условљена је различитим факторима, углавном климатским, али и близином тржишта, хладњача, прерађивачких капацитета и сушара. По статистичким подацима из 2012. године, укупне површине под виноградима су заступљене на око 99 ха, а воћни засади на 478 ха, од чега је плантажни начин гајења заступљен са око 130 ха, а екстензивним са 348 ха. Доминантне су коштичаве воћне врсте, затим следе јабучасте, језграсте, а најмање су заступљене јагодичасте воћне врсте. Шљива је по површинама и даље доминантна врста са 209 ха, а затим следе јабука 61 ха, крушка 39 ха, кајсија 26 ха, вишња 26 ха, орах 61 ха и бресква 15 ха. До сада доступни подаци показали су се далеко од реалних (по подацима из 2005. године воћњаци су били заступљени на око 1657 ха, а виногради на 832 ха), с тим што је претпоставка да је добар део засада неевидентираних пописом такође ван тржишне односно интензивне производње.

Сточни фонд: После ратарства, сточарство заузима друго место по обиму пољопривредне производње. Сточни фонд у 2002-2005. години изгледао је овако: 9.261 говеда, 44.419 свиња, 12.187 оваца и 381.897 живине. По подацима из 2012. године број говеда смањено се на 5.819, свиња на 27.720, број оваца смањено се на 9.465 као и број живине на 310.156, козе 2.098. Приметан је раст у област пчеларства захваљујући доброј организацији, удруживању и субвенцијама од стране локалне самоуправе, тако да се број кошница из ранијег периода - Попис пољопривреде 2012. године – са 6.674 попео на преко 17.000 комада у 2017. години. Претежни расни састав: говеда – сименталска, холштајн фризијска,

црвени холштајн; свиње - ландрас, јоркшир, пијетрен; овце – пиротска праменка, виртемберг, цигаје; козе – домаће, алпске, санске. Капацитети објеката за смештај говеда у м²: 17.042 – коришћени 5.881, објекти за смештај свиња: 52.450 м² – коришћени 25.114 м², објекти за смештај кока носиља: 125.944 м² - коришћени 56.915 м², објекти за смештај остале стоке: 44.794 м² – коришћени 39.982 м². Претежна оријентација – производња меса, јаја и млека. Обзиром на тренутно стање као и очекиване последице светске економске кризе, која је све присутнија, постоји ризик да се настави негативан тренд у погледу обима и квалитета сточарске производње. Имајући све наведено у виду, да би се постигле квалитативне промене у сточарској производњи која ће обезбедити пристојну егзистенцију, мора да се пружи мере подршке државе и локалне самоуправе са једне стране, и стицање нових знања и вештине самих пољопривредних произвођача са друге стране.

Механизација, опрема и објекти: Као основни проблеми у пољопривреди уочавају се: уситњеност поседа, дугогодишња застарелост пољопривредне механизације, велика миграција становништва из села у градове и иностранство. Пољопривредна механизација на територији града данас је стара у просеку око 5-10 година. Оживело је тржиште половне механизације а само мали број произвођача је имао могућности да се кредитно задужи и обнови механизацију куповином нових погонских и прикључних машина. Евидентно је да се намеће потреба да се са укрупњавањем поседа ревитализује домаћа индустрија машина и опреме уз подршку стратешких иностраних партнера, која би била усмерена ка потребама малих и средњих газдинстава до 50 ха обрадиве површине. Бројно стање пољомеханизације, опреме и објеката: трактори укупно 5.725, комбајни 301, берачи за кукуруз 809, плугови 3.593, тањираче 1.758, дрљаче 2.451, сетвоспремачи 1.062, ротофрезе 156, објекти за смештај примарних готових производа – кошеви 4.152, амбари 2.649, силоси 61, сушаре 3 и објекти за силажу 73, објекти за смештај пољопривредних машина и опреме 2.603, хладњаче 7, стакленици 3, пластеници 164. На територији града број објеката за смештај стоке изгледа овако: објекти за смештај говеда 2.152, за смештај свиња 4.694, за смештај кока носиља 2.236, смештај остале стоке 2.328. (извор-подаци из Пописа пољопривреде 2012. године)

Коришћењем средстава из Буџетског фонда за развој пољопривреде приметан је тренд интензивирања пољопривредне производње (2020. године 270 газдинстава користило је средства фонда).

Реализација Програма подршке спровођења пољопривреде политике и политике руралног развоја у претходним годинама

Година	Планирано (у РСД)	Реализовано (РСД)
2017.	43.164.824,00	41.208.104,00
2018.	18.965.055,00	19.474.704,00
2019.	30.241.088,00	21.525.327,00
2020.	31.481.310,00	36.938.674,00

На основу досадашњих искустава најбољи вид мере подршке је подстицај за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава односно набавка механизације и опреме за пољопривредну производњу. Набавком прикључних машина, постигнути су очекивани ефекти обнове старе механизације и опреме. Подстицаји за изградњу пластеника и подизање нових вишегодишњих засада воћа знатно је повећало површину у нашем крају под повртарским и воћарским културама (крушком, јабуком, лешником, орахом и боровницом). Подстицаји за инвестиције у пољопривреди за меру подршке за сектор пчеларство у оквиру мере набавке опреме и лекова, повећан је број кошница. Такође је и велико интересовање за кредитну подршку односно суфинансирање камата за пољопривредне кредите.

Пописом пољопривреде који је најављен за 2021. годину очекује се стварни фактички статистички регистар газдинстава као јединствени катастар власника пољопривредног земљишта. Пописом се прикупљају подаци о структури пољопривредних газдинстава, локације газдинстава, земљишни фонд, коришћење пољопривредног земљишта, површине под усевима, површине воћњака и винограда, наводњавање, број стоке, механизација, радна снага, број кошница пчела, пољопривредни објекти и сл. Попис је битан јер ће се од мера аграрне политике које се буду доносиле зависити субвенционисање производње и подршка пољопривредним произвођачима како на републичком тако и на локалном нивоу. Добијени подаци користиће се за анализу досадашњих мера у пољопривреди и креирању одрживе пољопривреде у наредном периоду.

У периоду 2017. до 2020. године, највећи број регистрованих пољопривредних газдинстава је био 2017. године када је износио 2.138. након тога у 2018. години долази до благог пада на 1.951 регистрованих пољопривредних газдинстава. Свакако се уочава тренд даљег пораста броја јер он у 2020. години износи 1.975.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА РЕГИСТРОВАНИХ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ПОЖАРЕВЦА У ПЕРИОДУ ОД 2017. ДО 2020. ГОДИНЕ

Година	Број регистрованих пољопривредних газдинстава
2017.	2.138.
2018.	1.951
2019.	1.960
2020.	1.975

Извор: Управа за трезор

6.8. ОДНОС ПОНУДЕ И ТРАЖЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

Тржиште рада представља укупну понуду и тражњу за радном снагом. С једне стране, имамо лица која своја професионална знања и вештине нуде послодавцима, а с друге стране имамо послодавце којима је потребна радна снага одређене образовне и квалификационе структуре. Примарна функција тржишта рада је да успостави равнотежу између понуде и тражње радне снаге.

Према областима делатности највеће потребе исказују прерађивачка индустрија, трговина на велико и мало, образовање и грађевинарство док према подручјима рада највеће потребе исказују трговина, угоститељство и туризам, економија, право и администрација, машинство и обрада метала и васпитање и образовање. Исто тако, претходни период карактерише веома слаба територијална и професионална покретљивост радне снаге.

Привредну структуру на подручју Града Пожаревца карактерише доминација рударско–енергетског комплекса и пољопривреде, уз релативно развијене делатности терцијарног сектора. Потенцијале привредног развоја на подручју Града Пожаревца, поред природних ресурса и резерви угља (пре свега лигнита), нафте и гаса, као и налазишта глине и кварцног песка, шљунка и песка дуж токова реке Велике Мораве и Дунава представљају и велике могућности развоја пољопривреде и прерађивачке прехрамбене индустрије, имајући у виду добре геолошке и друге природне услове за постизање конкурентности у готово свим гранама пољопривредне производње.

Према званичним подацима Агенције за привредне регистре број активних привредних субјеката је следећи:

- 3.044 регистрованих привредних субјеката,
- 2.326 предузетника,
- 718 привредних друштава.

6.9. ЗАПОСЛЕНОСТ

Структура запослености по региону/граду

ТЕБЕЛАРНИ ПРИКАЗ КРЕТАЊА УКУПНОГ БРОЈА ЗАПОСЛЕНИХ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ПОЖАРЕВЦА У ПЕРИОДУ ОД 2017. ДО 2020. ГОДИНЕ.

Година	Укупан број запослених на територији Града Пожаревца
2017.	21748
2018.	22187
2019.	22277
2020.	22274

Извор: Републичког завода за статистику РС

Како се из табеле може видети, од 2017. године запосленост је расла, да би највећа запосленост забележена у 2019. години када је износила 22277. Затим се бележи благи пад броја запослених у 2020. години када је износио 22274.

Регистрована запосленост, према извештају Републичког завода за статистику РС за 2019. годину је:

Регион/Град	Укупно	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)	Приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих	Регистровани индивидуални пољопривредници
Браничевски округ	41.903	28.291	8.116	5.496
Град Пожаревац	22.277	18.342	3.257	679
Пожаревац	16.231	12.624	2.968	640
Костолац	6.046	5.718	289	39

Извор: - Републички завод за статистику Србије

Регистрована запосленост, према извештају Републичког завода за статистику РС за 2020. годину је:

Регион/Град	Укупно	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)	Приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих	Регистровани индивидуални пољопривредници
Браничевски округ	41.636	28.198	8.330	5.108
Град Пожаревац	22.274	18.306	3.331	637
Пожаревац	16.245	12.599	3.047	599
Костолац	6.030	5.707	284	38

Извор: - Републички завод за статистику Србије

- Укупан број запослених на подручју Браничевског округа у 2020. години је 41.636, што је за 267 мање у односу на 2019. годину када је укупан број запослених износио 41.636 радног становништва.

У Граду Пожаревцу укупан број запослених у 2020. години је износио 22.274, што је 53,50% запослених у читавом округу. У односу на 2019. годину овај број је мањи за 3.

- Процент запослених у правним лицима на територији града у 2020. години чини 64,92% ове категорије у Браничевском округу.

- Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих у укупном броју запослених у Браничевском округу су заступљени са 39,99 % док 12,47 % регистровани индивидуални пољопривредних произвођача.

Структура запослених по секторима

Регион / Град	Браничевска област		Град Пожаревац			Пожаревац		Костолац	
	2019.	2020.	2019.	2020.	% 2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
Укупно	41.903	41.636	22.277	22.274		16.231	16.245	6.046	6.030
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	3.371	1.441	3.261	1.328	5,96	223	330	3.038	998
Саобраћај и складиштење	1.957	1.899	1.294	1.278	5,74	832	799	463	479
Здравство и социјална заштита	3.490	3.540	2.051	2.088	9,37	1.933	1.958	119	130
Прерађивачка индустрија	5.206	5.169	3.084	3.108	13,95	2.192	2.223	891	885

Грађевинарство	1.883	2.006	1.042	1.062	4,77	1.030	1.043	12	19
Образовање	2.790	2.760	1.216	1.204	5,41	984	974	233	230
Трговина на мало и велико и поправка моторних возила	6.092	6.266	3.128	3.171	14,24	2.886	2.940	241	231
Државна управа и обавезно социјално осигурање	2.944	2.907	1.761	1.700	7,63	1.737	1.678	24	22
Административне и помоћне услужне делатности	1.885	1.787	1.678	1.613	7,24	922	744	757	869
Рударство	448	2.244	80	1.964	8,82	66	50	14	1.914
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	640	682	367	400	1,80	305	343	62	57
Услуге смештаја и исхране	1.604	1.610	641	635	2,85	596	588	44	47
Информисање и комуникације	408	426	226	243	1,09	220	239	6	4
Финансијске делатности и делатност осигурања	444	466	318	330	1,48	307	320	11	10
Пословање некретнинама	27	29	22	25	0,11	22	25	-	-
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	993	1.044	481	509	2,29	450	474	31	35
Уметност, забава и рекреација	638	703	337	376	1,69	311	348	26	28
Остале услужне делатности	815	813	399	409	1,84	370	380	30	29

Извор: - Републички завод за статистику Србије

Анализом података из 2020. године који говоре о структури запослених према секторима делатности, види се да је у следећих 18 сектора делатности у Граду Пожаревцу 53,50% запослених у односу на читав округ, док је од укупног броја запослених 22.274, у Пожаревцу запослено 72,93%, односно 16.245 запослених.

Ако посматрамо учешће у укупној запослености ових делатности на нивоу Града Пожаревца можемо уочити следеће:

Запосленост у сектору трговина на мало и велико и поправка моторних возила заступљена у највећем проценту и износи 14,24%, а затим следи запосленост у прерађивачкој индустрији која износи 13,95%.

Најмањи број запослених је у сектору пословање некретнинама и износи 0,11%.

6.10. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

- У анализама кретања и карактеристика незапослених лица користе се два различита показатеља и то:
- Лица која траже запослење – то су сва евидентирана незапослена лица без обзира на њихову спремност за тражење посла.
- Активна незапослена лица – активна лица и одмах спремна за рад.

У наредној табели дајемо преглед кретања броја незапослених лица, новопријављених и претходно радно искуство на дан 31.12.2020. године

	НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА	НОВОПРИЈАВЉЕНИ	Претходно радно искуство	
			Први пут траже запослење – без радног искуства	Били у радном односу – радно ангажовани
Укупно	3485	2842	1.615	1.967
Жене	2178	1674	971	1.207

Извор : НСЗ, филијала Пожаревац

За потребе даље анализе искључиво ће се анализирати „лица која траже запослење“ без осврта на њихову тренутну спремност или неспремност за рад, те је овај број приказан у наредној табели.

ГОДИНА	Незапослена лица
2017.	5.103
2018.	3.283
2019.	3.045
2020.	3.485

Извор : НСЗ, филијала Пожаревац

Уочавамо да се број незапослених „лица која траже запослење“ у последње четири године смањивао, све до 2020. године када уочавамо пораст броја незапослених лица који износи 3.485 и који је за 440 лица већи у односу на 2019. годину када је износио

Година	Укупно	Жене	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
2017.	5.103	2.928	1972	120	967	1354	12	169	145	374	1	1
2018.	3.283	2.429	1569	88	703	1075	10	130	103	300	2	1
2019.	3.045	2.308	1362	80	672	1011	11	136	131	346	1	0
2020.	3.485	2.178	1.339	50	613	948	10	103	114	305	3	0

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Према подацима из Националне службе за запошљавање за период 01.01.2020 – 31.12.2020. године укупно пријављених потреба незапослених је 211 из разних области.

7. ЕКОНОМСКИ АГРЕГАТ

За потребе економске анализе, као показатељ је коришћен економски агрегат. Он се користи у анализама и програмима локалних самоуправа, а изра-

Година	Укупан број запослених	Просечна бруто зарада (у ЕУР*)	Економски агрегат		Индекс раста зарада у односу на претходну годину
			Укупно (ЕУР)	Индекси у односу на претходну годину	
2017.	21748	553,80	12.044.042,4		
2018.	22187	629,60	13.968.935,20	115,98	113,69
2019.	22277	684,39	15.246.156,03	109,15	108,70
2020.	22274	742,78	16.544.681,72	108,52	108,53

Извор : Републички завод за статистику (* по средњем курсу на дан 31.12. за наведену годину)

У анализираном периоду од 2017. до 2020. године, економски агрегат Града Пожаревац је имао највећу вредност у 2018. години, а након тога се бележи његов мањи пад.

3.045. Овај пораст незапослености се може објаснити чињеницама да највећи број послодаваца није био у могућности да повећава обим пословања у 2020. години, што је условило мању потражњу за радном снагом, као и повратком одређеног броја лица са привременог рада у иностранству.

Гледано по степену стручне спреме тј. квалификационој структури лица, у I и II степену стручне спреме спадају у категорију теже запошљивих, односно у категорију лица без квалификација/са ниском квалификацијом и највећи број незапослених је управо у овој категорији и у 2020. години укупно износи 1.389. У претходне три године укупан број лица без квалификација/ниско квалификованих прати континуирано благ пораст, уз повећано учешће жена.

Ако посматрамо по квалификационој структури лица од III до VIII степена стручне спреме, највећи број незапослених лица је са IV степеном.

чунава се из производа укупног број запослених у датој локалној самоуправи и просечне бруто зараде по једном запосленом. Он је збирни показатељ, јер даје заједничку вредност приказану у еврима, која представља резултат економске активности дате локалне самоуправе. Предности његовог коришћења су то што је врло јасан, лако се израчунава и пружа упоредивост.

Узимајући у обзир све наведено, приказано кроз анализу стања привреде, свакако постоји потреба за доношењем Програма локалног економског развоја Града Пожаревац као значајног инструмента за побољшање пословне климе у локалној самоуправи.

8. ОПИС ПРОГРАМА

У циљу привредног и друштвеног развоја Града Пожаревца и стварања пожељне средине за инвестирање, пословање и живот, а у складу са Законом о улагањима, овим Програмом, утврђују се:

- општи и специфични циљеви програма,
- циљне групе,
- програмске мере,
- инструменти реализације програмских мера,
- врста, висина и обим за доделу подстицаја,
- законски оквир, услови и начин доделе подстицаја,
- механизми доделе и праћења трошења средстава.

Овај програм је скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи - регионалне и *de minimis* државне помоћи.

Процењени износ средстава за Програм је 25.000.000,00 динара. Конкретна средства за сваку програмску меру биће одређена годишње Одлуком о условима и начину реализацији Програма. Поред конкретног износа средстава годишњом Одлуком о условима и начину реализацији Програма ће се одредити и инструмент доделе средстава као и мера или мере које ће се у току године подржати а све у зависности од буџетских могућности локалне самоуправе за одређену годину.

Обавеза Града Пожаревца је да на основу увида у документацију достављену од привредног субјекта утврди како и на који начин додела средстава утиче на реализацију пројекта било да се ради о инвестиционом пројекту или пројекту који за циљ има побољшање конкурентности привредног субјекта.

Приликом оцене утицаја доделе средстава код инвестиционих пројеката у оквиру мере Привлачења инвеститора, локална самоуправа оцењује да ли додела средстава утиче на: знатно повећање величине пројекта, или 2) знатно повећање укупног износа средстава које привредни субјект улаже у пројекат, или 3) знатно повећање брзине реализације пројекта, или 4) реализацију пројекта, који без доделе средстава не би могао да буде остварен.

Локална самоуправа има обавезу да изради елаборат уколико додељује грађевинско земљиште са умањеном или без накнаде, сем у случају када се ради о пројекту од значаја за који одлуку о оправданости доделе доноси Влада Републике Србије¹. Исто тако уколико се додељује пословни простор у јавној својини са умањеним или без накнаде² закупа локална самоуправа има обавезу да уради елаборат.

1 Елаборат се израђује у складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности

2 У складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања и других имовинских права, као и у поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда

Поред наведеног Град Пожаревац у складу са овим Програмом има обавезу да редовно води евиденције о додељеним средствима и изабраним корисницима које ће у складу са правилима за доделу државне помоћи достављати Комисији за контролу државне помоћи а како је прописано чланом 50. Закона о контроли државне помоћи. Исто важи и за државну помоћ мале вредности и извештавање Комисије за контролу државне помоћи по овом основу.

Члан 7. Закона о контроли државне помоћи дефинише кумулацију државне помоћи: „кумулација представља збир додељене државне помоћи која има јединствен циљ и намену независно од врсте, инструмента доделе и даваоца државне помоћи. У циљу утврђивања преосталог дозвољеног износа конкретне државне помоћи, давалац је дужан да, пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу претходно додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, и изврши кумулацију. Оправдани трошкови су трошкови за које је дозвољено доделити државну помоћ у зависности од врсте и намене државне помоћи. Влада ближе уређује правила кумулације“.

Водећи се тиме Град Пожаревац прописује да се средства добијена у складу са Програмом збрајају са другим средствима добијеним од осталих нивоа власти за исте оправдане трошкове и то тако што се примењује најповољнија висина државне помоћи утврђена Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) и Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, број 23/21), а која представља горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи, без обзира да ли се средства додељује по основу једне или у комбинацији више шема и/или индивидуалних државних помоћи, и да ли су средства додељена од стране Републике Србије, аутономне покрајине или јединица локалне самоуправе.

De minimis државна помоћ која се додељује у складу са овим Програмом кумулира се са другим добијеним средствима означеним као *de minimis* државна помоћ, додељеним у текућој фискалној години и у претходне две фискалне године, до горње границе од 23.000.000 динара. Ова врста државне помоћи се може кумулирати са другим врстама државне помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове само до висине (интензитета) државне помоћи која представља горњу границу до које се може доделити укупан износ државне помоћи. Уколико ова врста државне помоћи није додељена за одређене оправдане трошкове или се њима не може приписати, може се кумулирати са другим категоријама државне помоћи у складу са припадајућим правилима о државној помоћи.

8.1. ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ Програма је допринос економском развоју Града Пожаревца кроз успостављање повољног пословног окружења.

Специфични циљеви Програма су:

- 1) унапређење пословања постојеће привреде Града Пожаревца, унапређење инвестиционог амбијента, стимулисање продуктивности, стварање услова за привлачење инвеститора, пружање подршке за развој малих и средњих предузећа, подстицање иновативног и предузетничког понашања, развој предузетништва,
- 2) стварање услова за оснивање нових предузећа, подстицање услова за отварање нових радних места, стварање услова за стицањем практичних знања и вештина за самосталан рад, нарочито младих људи и теже запосливих,
- 3) стварање нових производа, креирање локалног финансијског и административног оквира за доделу субвенција, јачање конкурентности привреде,
- 4) позиционирање Града Пожаревца као снажног привредног центра у региону и шире, стварање пожељне средине за инвестирање, пословање и живот,
- 5) као и подстицај увођењу нових технологија и иновација у производне процесе у функцији стварања нових вредности и повећање извоза са територије Града Пожаревца.

Сви циљеви су формулисани тако да буду јасни и проверљиви и да их је могуће квантификовати кроз мерљиве индикаторе, као што су: број нових запослених, број нових предузећа, број нових производа и слично. Наведеним се постиже пуна контрола трошења средстава уз увек доступан преглед ефикаста програмског трошења средстава.

8.2. ИНСТРУМЕНТИ ДОДЕЛЕ СРЕДСТВА

Инструменти (облици) доделе средстава представљају начин на који Град Пожаревац предаје конкретна средства појединачним корисницима и представљају:

- субвенције и субвенционисана каматна стопа на кредите;
- подстицаји,
- отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у својини Града по цени мањој од тржишне цене или без накнаде,
- давањем у закуп непокретности у јавној својини Града, испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а у циљу реализације инвестиционог пројекта,
- Било које одрицање од изворних прихода јединице локалне самоуправе.

9. ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Циљне групе су сви они који могу бити корисници подстицаја у складу са Програмом и то:

- Домаћи инвеститори,
- Страни инвеститори,
- Микро, мали и средњи привредни субјект,
- Велики привредни субјекти,
- Предузетници.

Домаћи инвеститори и страни инвеститори су сви инвеститори из Србије и иностранства, уколико отварају предузеће на територији Града Пожаревца или отварају нова представништва.

Привредни субјект је свако привредно друштво и предузетник које, независно од правног облика и начина финансирања, у обављању делатности производње или промета робе или пружања услуга на тржишту користи државну помоћ у било ком облику, изузев привредног субјекта у поступку приватизације.

Мали привредни субјект јесте привредни субјект који има мање од 50 запослених и годишњи промет или укупан годишњи биланс стања који не прелази 10 милиона евра, у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Средњи привредни субјект јесте привредни субјект који има од 50 до 250 запослених и годишњи промет који не прелази 50 милиона евра или укупни годишњи биланс стања који не прелази 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Велики привредни субјект јесте привредни субјект који има преко 250 запослених и годишњи промет преко 50 милиона евра или укупан годишњи биланс стања преко 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ.

Микро предузеће јесте привредни субјект који има мање од 10 запослених и/или пословни годишњи приход мањи од 700.000 евра, и/или просечну вредност пословне имовине (израчунато као аритметичка средина вредности на почетку и на крају пословне године) до 350.000 евра, а у складу са прописом који регулише ову област.

Приликом одређивања величине привредног субјекта и његове повезаности са другим привредним субјектима Град Пожаревац као давалац државне помоћи ће се водити прописаним условима у Уредби о правилима за доделу државне помоћи, Уредби о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) и Уредби о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћи) („Службени гласник РС“, број 23/21).

10. ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ

Програмом су у складу са Законом о улагању, предвиђене три програмске мере то:

1. Подстицање запошљавања.**2. Привлачење инвеститора.**

Ова мера се реализује путем следећих инструмената:

2.1. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у својини Града по цени мањој од тржишне цене или без накнаде.

2.2. Давањем у закуп непокретности у јавној својини Града, испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а у циљу реализације инвестиционог пројекта.

2.3. Обезбеђивањем подстицајних средстава за набавку постројења, машина и опреме, неопходне за обављање делатности, проширење капацитета или започињање производње.

3. Подстицање конкурентности.

Ова мера се реализује путем следећих инструмената:

3.1. Производне иновације које имају могућност директне примене и дефинисане користи у ланцу вредности производа.

3.2. Подршку развоја кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца, као и учествовање на сајмовима.

3.3. Добијања међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта као и побољшање квалитета управљања делатношћу.

3.4. Обезбеђивање средстава за проширење или изградњу нових производних капацитета.

3.5. Олакшавање приступа финансијском тржишту кроз субвенционисање камата на динарске кредите.

10.1. ПРОГРАМСКА МЕРА 1.- ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Ова мера се реализује у сарадњи са Националном службом за запошљавање, кроз Локални акциони план запошљавања Града Пожареваца на годишњем нивоу, путем кога се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати, укључујући и укупан износ расположивих финансијских средстава.

10.2. ПРОГРАМСКА МЕРА 2. -ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИТОРА

Ова мера представља регионалну државну помоћ.

Мера представља подршку инвеститорима да реализују инвестициони пројекат који се реализује доделом средстава за инвестиционе пројекте било да се ради о greenfield или brownfield инвестицији, који у свом оп-

ису имају улагање у материјалну и нематеријалну имовину и који резултирају новим запошљавањем.

За реализацију мере за привлачење инвеститора средства се могу одобрити за следеће оправдане трошкове улагања у:

- а) нова радна места повезана са почетним улагањем;
- б) почетна инвестициона улагања (материјална и нематеријална имовина, улагање у земљиште, зграде, постројења, машине, патенте, лиценце и сл.) у вези са:
 - 1) оснивањем новог правног лица;
 - 2) проширењем постојећег капацитета;
 - 3) диверсификацијом постојећег производног програма у нове производе и
 - 4) битним променама у целокупном производном процесу постојећег правног лица.

Под почетним улагањем се подразумева и стицање имовине лица које је престало или би престало са радом да га није купио улагач који није повезан са продавцем (преузимање), с тим да се стицање удела у привредном друштву не сматра се почетним улагањем.

Програм се неће у примењивати на инвестиционе пројекте који су условљени:

- 1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;
- 2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;
- 3) обавезом корисника да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;
- 4) ограничавањем корисника да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;
- 5) обавезом корисника да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Висина средстава која могу бити додељена за реализацију мере за привлачење инвеститора одређује се на основу оправданих трошкова улагања и директних и индиректних ефеката улагања и у односу на висину инвестиције, а повезана је са новоотвореним радним местима.

Имајући у виду да се средства могу доделити у облику субвенција Град Пожаревац ће средства субвенција која се додељује у облику бесповратних средстава приказати у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада. У свим другим случајевима Град Пожаревац ће износ државне помоћи приказати у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности. Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

Приликом доделе средстава Град Пожаревац као давалац регионалне инвестиционе државне помоћи ће водити рачуна о критеријумима транспарентности које испуњавају инструменти (облици) доделе државне помоћи, а које је јединица локалне самоуправе може да додели, као што су субвенција и субвенционисана каматна стопа на кредите и други инструменти у складу са законом (додела грађевинског земљишта са умањеном или без накнаде, одобрење закупа са умањеном или без накнаде и друга умањења локалних изворних прихода).

Уколико се исплата средства буде вршила у више рата оправдани трошкови ће бити дисконтовани на њихову вредност у тренутку доделе при чему се Пожаревац обавезује да за дисконтовање користи дисконтну стопу која важи у тренутку доделе.

Сви домаћи и страни инвеститори, микро, мали и средњи привредни субјекти и предузетници, као корисници државне помоћи, имају обавезу да запосле раднике искључиво са територије Града Пожаревца, док велики привредни субјекти, када испуне квоту запослења радника са територије Града Пожаревца, могу да запосле и раднике са територије других јединица локалне самоуправе.

Корисник подстицаја, након постизања пуне запослености, према претходно утврђеном броју новозапослених, у складу са уговором о додели средства (у даљем тексту: Уговор), дужан је да сваком запосленом редовно исплаћује зараду у складу са прописима којима се уређују радни односи, у износу који је најмање за 20% већи од минималне зараде у Републици Србији прописане за месец за који се исплаћује зарада, за све уговорено време.

Висина средстава која могу бити додељена одређује се у складу са оправданим трошковима улагања и директним и индиректним ефектима улагања и у односу на висину предвиђене инвестиције, а повезана је са новоотвореним радним местима.

Оправдани трошкови улагања

Оправдани трошкови улагања су:

- 1) трошкови улагања у материјалну и нематеријалну имовину;
- 2) процењени трошкови зарада за новоотворена радна места повезана са улагањем у двогодишњем периоду;
- 3) комбинација трошкова из тач. 1) и 2) овог става, под условом да добијени износ не премашује износе из тачке 1) или тачке 2) овог става, у зависности од тога који је износ већи.

Материјална имовина обухвата непокретности (земљиште, зграде, грађевине и др), постројења, машине и опрему.

Нематеријална имовина нема физички или финансијски облик, а обухвата право на патент, лиценцу, know-how или друга права интелектуалне својине.

Трошкови зарада су укупан износ који корисник

државне помоћи стварно плаћа за рад запосленог и обухватају бруто зараду, односно зараду пре одбитка пореза и доприноса.

Оправдани трошкови за учеснике на тржишту који се разврставају у микро, мала и средња правна лица су и трошкови припреме студија изводљивости и консултантских услуга који се односе на почетно улагање ако висина државне помоћи износи до 50% стварно насталих трошкова, при чему морају да буду испуњени и допунски услови из Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/21).

Почетно улагање мора опстати у истом подручју најмање пет година, односно у случају микро, малих и средњих привредних субјеката три године након завршетка пројекта, при чему је замена постројења или опреме која је у том периоду застарела или се покварила, дозвољена.

Имовина која се стиче улагањем мора бити нова, осим када имовину стичу микро, мала и средња предузећа где не може бити старија од 5 година. У случају преузимања, износ средстава за чије је стицање државна помоћ већ била одобрена пре куповине, одбија се од укупног износа.

Закуп постројења или машина мора да буде у облику финансијског лизинга и да садржи обавезу корисника помоћи да купи имовину по истеку периода закупа.

Неће се сматрати за оправдане трошкове, трошкови који се односе на набавку транспортних средстава и опреме у сектору транспорта.

Имовина која се стиче преузимањем и само ако је купљена од трећег неповезаног лица и по тржишним условима, може се сматрати оправданим трошком.

Ако мало привредно друштво преузме члан породице првобитног власника или запослени неће се сматрати да је имовину купило повезано лице и трошак те куповине представља оправдани трошак.

У случају када је за стицање имовине циљног друштва државна помоћ већ дата купцу пре куповине имовине, трошкови те имовине се одузимају од оправданих трошкова повезаних са преузимањем циљног друштва.

У случају стицања имовине преузимањем, оправдани трошкови улагања, осим трошкова куповине имовине могу бити и трошкови додатног улагања.

Оправдани трошкови улагања великог правног субјекта на тржишту у циљу битне промене у производном процесу морају бити већи од трошкова амортизације у претходне три фискалне године за имовину која је повезана са делатношћу која се модернизује. Оправдани трошкови улагања у циљу диверсификације производног програма морају бити најмање 200% већи од књиговодствене вред-

ности имовине која се поново користи, а која се књижи у фискалној години пре почетка радова.

Оправдани трошкови улагања у нематеријалну имовину подразумевају да ту имовину искључиво употребљава корисник средстава и да на њу обрачунава амортизација у складу са важећим прописима. Нематеријалну имовину корисник може да купи само од трећег лица које није повезано са њим и по тржишним условима. Нематеријална имовина за коју се додељује средства, мора бити исказана у билансу стања корисника државне помоћи, најмање пет година односно три године, ако је корисник МСП. Ако је корисник средстава велико правно лице, учешће трошкова нематеријалне имовине у укупним оправданим трошковима улагања може бити до 50%.

Корисник регионалне државне помоћи за улагање мора да обезбеди финансијско учешће од најмање 25% оправданих трошкова улагања из сопствених средстава или спољним финансирањем, које не садржи било који облик јавне помоћи.

Износ регионалне инвестиционе државне помоћи обрачунате на основу зарада не сме да премаши одређени проценат трошкова зараде запосленог у периоду од две године и не сме прећи 50% ових оправданих трошкова.

Град Пожаревац налази се у североисточном делу Србије на осамдесетак километара југо-источно од Београда, са 27 насељених места (25 сеоских и 2 градска насеља) у којима живи укупно 75.334 становника. Према степену развијености локалних самоуправа, Град Пожаревац је сврстана у прву групу градова и општина чији је степен развијености изнад републичког просека. Утврђивање степена развијености мери се као збир зарада и пензија у јединици локалне самоуправе и прихода буџета по искључењу средстава добијених на име отклањања последица ванредних околности, исказан по глави становника и коригован факторима демографских промена и депулације (демографски раст/пад), социјалном и економском развијеношћу (стопа незапослености) и развојним могућностима општине (степен образовања).

Град Пожаревац као давалац државне помоћи се приликом одређивања интензитета државне помоћи водио тиме да се Република Србија сматра као једно подручје чији је БДП по становнику нижи или једнак 45% просека у ЕУ-27, до израде мапе регионалне помоћи³

Средства која се додељују према оправданим трошковима у процентуалном износу су дата у следећој табели, сходно члану 15. став 1. тачка 1) и става 4. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/21) и зависе искључиво од расположивих буџетских средстава, с тим да се повећање средстава показано у табели не односи велике инвестиционе пројекте.

Величина привредног субјекта	Основни %	Додатни %
Велики	50	
Средњи	50	10
Мали/микро/предузетници	50	20

Интензитет регионалне државне помоћи мора да буде у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним у наведеној уредби.

Сходно наведеном, могућа висина додељених средстава је:

- 1) пројекте у производном сектору и сектору услуга код којих оправдани трошкови улагања износе у динарској противвредности до 5.000 евра по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којим се обезбеђује отварање најмање 2 нова радна места. За ову врсту пројеката је могућа висина додељених средстава до 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике.
- 2) пројекте у производном сектору и сектору услуга код којих оправдани трошкови улагања износе у динарској противвредности до 10.000 евра по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којим се обезбеђује отварање најмање 3 нова радна места. За ову врсту пројеката је могућа висина додељених средстава до 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике
- 3) пројекте у производном сектору и сектору услуга код којих оправдани трошкови улагања износе у динарској противвредности до 15.000 евра по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којим се обезбеђује отварање најмање 5 нових радних места. За ову врсту пројеката, могућа висина додељених средстава је 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике.
- 4) Пројекте у производном сектору, код којих оправдани трошкови улагања износе најмање у динарској противвредности до 50.000 ЕУР по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којима се обезбеђује отварање најмање 10 нових радних места; За ову врсту пројеката је могућа висина

³ Члан 15. став 2. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи

додељених средстава до 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике.

- 5) Пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање у динарској противвредности до 100.000 ЕУР по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којима се обезбеђује отварање најмање 20 нових радних места; За ову врсту пројеката је могућа висина додељених средстава до 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике.
- 6) пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање у динарској противвредности до 500.000 ЕУР по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којима се обезбеђује отварање најмање 70 нових радних места. За ову врсту пројеката је могућа висина додељених средстава до 50% вредности оправданих трошкова улагања за велике привредне субјекте, односно до 60% за средње привредне субјекте и до 70% за мале/микро/предузетнике.

Укупан износ средстава, која се могу доделити у складу са овим Програмом и Одлуком о условима и начину реализације овог програма, за сваку буџетску годину, одређује се у апсолутном износу, уз обезбеђивање поштовања максималног дозвољеног интензитета горе наведених у тачкама од 1) до 6).

Обзиром да се интензитет државне помоћи утврђује у односу на износ оправданих трошкова за које се додељује државна помоћ Град Пожаревац ће у складу са условима из Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) оправданост трошкова доказати путем исправа које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке добијене од корисника државне помоћи као што је на пример пословни план корисника.

Услови под којима могу бити додељена средства за све инструменте планиране овом Програмом

Услови под којима могу бити додељена средства за све инструменте планиране овом Програмом су:

- 1) да реализација инвестиционог пројекта за велике привредне субјекте не траје дуже од пет година, а у случају средњих, микро и малих привредних субјеката и предузетника да не траје дуже од три године,
- 2) да инвестициони пројекат и новоотворена радна места повезана са истим морају опстати у истом подручју најмање пет година за велике

привредне субјекте, а у случају микро, малих и средњих привредних субјеката, као и предузетника три године, након завршетка пројекта,

- 3) да радно место буде непосредно повезано са почетком инвестиционог пројекта, а отворено је у року од три године у случају микро, малих и средњих привредних субјеката и предузетника, односно од пет година у случају великих привредних субјеката од завршетка инвестиције, а од датума када је радно место први пут попуњено,
- 4) да се укупно достигнути број запослених код корисника средстава након реализације инвестиционог пројекта не смањује у периоду од најмање пет година, ако је у питању велики привредни субјект, односно у периоду од најмање три године, ако је у питању микро, мали и средњи привредни субјект и предузетници,
- 5) да улагање мора да резултира нето повећањем броја запослених у привредном субјекту у поређењу са просечним бројем запослених у протеклих 12 месеци, а у случају да се радно место затвори у том периоду, мора се одузети од броја новоотворених радних места.

Привредни субјект може конкурисати за доделу средстава подстицаја и у наредним годинама, односно најдуже до три фискалне године, а у складу са овим Програмом и Одлуком о условима и начину реализације Програма за сваку буџетску годину и са поднетом конкурсном документацијом.

Инвеститор мора доставити Граду Пожаревцу средства обезбеђења (банкарску гаранцију или меницу) на укупан износ додељених средстава, а за укупно трајање инвестиционог пројекта, односно до извешања обавеза по основу закљученог Уговора о додели средстава, што је детаљније дефинисано у делу 11. Услови и начин доделе средстава.

Велики привредни субјект коме је Град одобрио средства подстицаја мора одржати инвестициони пројекат на истој локацији, као и број запослених, пет година након реализације инвестиционог пројекта (5+5), а микро, мали и средњи привредни субјект, као и предузетник три године након реализације истог (3+3).

Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи Комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган, који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које комисија предложи. О правилима и начину рада комисије одлучује свака комисија независно. Овим путем општина Пожаревац испуњава своју дужност члана 20. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи, а који прописује обавезу даваоца државне помоћи да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава за доделу регионалне државне помоћи, и у обавези је да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му

та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Пожаревац ће нарочито оцењивати доделу средстава у односу на њихов подстицајни ефекат с тим да ће се сматрати да ће захтев имати подстицајни ефекат ако је захтев за доделу средстава поднет пре почетка радова на инвестиционом пројекту.

Захтев за доделу средстава садржи:

- 1) назив и величину учесника на тржишту;
- 2) опис пројекта, датум почетка и краја пројекта; планиран број новозапослених;
- 3) локацију пројекта;
- 4) преглед трошкова пројекта;
- 5) инструмент и износ државне помоћи.

Под почетком радова на пројекту сматра се почетак грађевинских радова или настанак обавезе по основу набавке опреме повезане са улагањем, а код преузимања тренутак стицања имовине непосредно повезане са преузетим учесником на тржишту. Куповина земљишта, прибављање дозвола, обављање студија изводљивости и друге припремне радње не сматрају се почетком радова на пројекту.

Средства за реализацију инвестиционих пројеката се не могу доделити корисницима који су престали са обављањем исте или сличне делатности на територији Републике Србије у периоду од две године пре подношења захтева за регионалну државну помоћ за улагање или планира да престане са обављањем такве делатности у року од највише две године након завршетка почетног улагања.

Појашњење инструмената државне помоћи:

Ова мера се реализује путем следећих инструмената:

2.1. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у својини Града по цени мањој од тржишне цене или без накнаде.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта прописано је Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС 50/2013 – одлука УС 98/13 – одлука УС 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 – др. закон, 9/20 и 52/21), а реализује се путем Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услови, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС“, бр. 61/15, 88/15, 46/17, 30/18 и 53/21). Чланом 1. наведене уредбе ближе су прописани услови, начин и поступак под којима се врши размена грађевинског земљишта у јавној својини, начин и услови за улагање грађевинског земљишта ради остваривања јавно-приватног партнерства, услови, начин и по-

ступак под којима се може отуђити грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, када се ради о испуњавању уговорних обавеза насталих до дана ступања на снагу закона којим се уређује планирање и изградња, по основу уговора у коме је Република Србија једна од уговорних страна, када се ради о међусобном располагању између власника грађевинског земљишта у јавној својини, као и када се може отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште по цени, односно закупнине која је мања од тржишне цене, односно закупнине или отуђити или дати у закуп без накнаде, када се ради о реализацији пројеката за изградњу објеката од значаја за Републику Србију, као и услове и начин под којима јединица локалне самоуправе може отуђити неизграђено грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, ако се ради о реализацији инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој.

Град Пожаревац ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су утврђени законским процедурама и неће из буџета издвајати средства за ове намене.

Предмет отуђења или давања у закуп је неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини.

Отуђење грађевинског земљишта цени мањој од тржишне цене или без накнаде у складу са одредбама Уредбе може се спровести под условом да је то грађевинско земљиште намењено за изградњу, у складу са важећим планским документом, на основу кога се могу издати локацијски услови и грађевинска дозвола за објекат у функцији реализације инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој.

Отуђење или давање у закуп неизграђеног грађевинског земљишта спроводи се путем јавног огласа или јавним надметањем.

Тржишна вредност грађевинског земљишта се утврђује у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Тржишна вредност грађевинског земљишта се утврђује у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Државну помоћ у конкретном случају представља вредност отуђеног грађевинског земљишта, односно разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Предмет отуђења, односно давања у закуп испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде је катастарска парцела, односно катастарске парцеле неизграђеног грађевинског земљишта.

Ако је пре отуђења потребно спровести пре-парцелацију, односно парцелацију, заинтересовани привредни субјект може финансирати израду пројекта препарцелације, односно парцелације, уз

сагласност власника грађевинског земљишта у јавној својини. У случају да заинтересовани субјект не буде изабран као најповољнији понуђач, трошкове поступка препарцелације, односно парцелације том субјекту надокнађује најповољнији понуђач.

Пројекти локалног економског развоја су пројекти који су од посебног значаја за реализацију привредног развоја Републике Србије и локалног економског развоја, чијом реализацијом се повећава број запослених у привреди за најмање 1% и сразмерно се увећавају јавни приходи.

Број запослених у привреди је број запослених у јединици локалне самоуправе који не укључује запослене у јавном сектору, а према извештају Републичког завода за статистику о броју регистрованих запослених за годину која претходи години у којој се подноси елаборат о оправданости отуђења грађевинског земљишта непосредном погодбом. Податке о броју запослених на захтев јединице локалне самоуправе доставља Комисија за давање предлога Влади за претходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене или без накнаде.

Јединица локалне самоуправе које на својој територији има више од 30.000 становника, односно која припада управном округу са више од 30.000 становника, може отуђити грађевинско земљиште у индустријској или пословној зони на својој територији, а којој гравитирају привредни субјекти са територије осталих јединица локалне самоуправе из управног округа, по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, за изградњу објеката у функцији реализације инвестиционог пројекта којим се унапређује локално економски развој, као и објекта за обављање услуга сервисних центара и подршке пословних операција, као услуга које се пружају путем информационо – комуникационих технологија превасходно корисницима ван територије Републике Србије. Стицалац права својине на грађевинском земљишту је дужан да у року од три године од дана судске овере Уговора о отуђењу грађевинског земљишта, на свака два ара отуђеног грађевинског земљишта, запосли најмање једно лице на неодређено време.

Износ умањења тржишне вредности цене, за пројекте локалног економског развоја, не може бити већи од очекиваног износа увећања јавних прихода по основу реализације тог пројекта, односно инвестиције, у периоду од пет година а који почиње ступањем на снагу уговора о отуђењу од почетка реализације пројекта, односно инвестиције.

За пројекте економског развоја ако се отуђење **врши прикупљањем понуда јавним огласом или непосредном погодбом**, пре подношења захтева за давање претходне сагласности за отуђење предметног грађевинског земљишта, јединица локалне самоуправе је дужна да сачини елаборат о оправданости, сем у случају када се ради о пројекту од

значаја за који одлуку о оправданости доделе доноси Влада Републике Србије⁴.

Када се ради о **закупу грађевинског земљишта** у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, односно без накнаде, прикупљањем понуда јавним огласом или јавним надметањем, односно непосредном погодбом, примењују се одредбе Уредбе којом се уређују услови прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступци јавног надметања и прикупљања писмених понуда (“Службени гласник РС”, број 16 /18).

Захтев за давање претходне сагласности за отуђење грађевинског земљишта у складу са овом уредбом, подноси надлежни правобранилац, односно други орган који заступа јединицу локалне самоуправе. Влада одлучује о захтеву на предлог Комисије.

На предлог Комисије, Влада доноси акт којим се даје претходна сагласност на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени која је мања од тржишне цене или на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде или акт којим се одбија давање сагласности.

Градско веће Града Пожаревца на предлог Комисије за доделу средстава, а по добијању претходне сагласности Владе, објављује Јавни позив за реализацију наведеног инструмента у оквиру мере 2.

Инвеститор подноси пријаву на Јавни позив уз коју доставља неопходну пратећу документацију која ће бити ближе одређена Одлуком о условима и начину реализације овог Програма и текстом Јавног позива (обавезно подноси Бизнис план и неопходну пратећу документацију).

Одлучивање по поднетој пријави на Јавни позив и утврђивање постојање државне помоћи која мора бити исказана у бруто новчаној противвредности додељеног грађевинског земљишта, врши Комисија за доделу средстава, која предлаже Градском већу Града Пожаревца да одобри доделу подстицаја привредном субјекту. Детаљи процедуре отуђења или давања у закуп грађевинског земљишта у својини Града по цени мањој од тржишне цене или без накнаде, биће предвиђени Одлуком о условима и начину реализације овог Програма.

⁴ Елаборат се израђује у складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности

2.2. Давањем у закуп непокретности у јавној својини Града, испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а у циљу реализације инвестиционог пројекта.

Закон о јавној својини („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 – др. закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20) уређује под којим условима Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу давати непокретности у закуп, односно на коришћење, а реализује се Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда (“Службени гласник РС”, број 16 /18). Овом уредбом ближе су уређени услови прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом, давања у закуп ствари у јавној својини, услови прибављања других имовинских права у корист Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и уступања искоришћавања других имовинских права чији је носилац Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и поступци јавног надметања и прикупљања писмених понуда.

Државну помоћ у конкретном случају представља разлику закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Град Пожаревац ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру и неће из буџета издвајати средства за ове намене.

Непокретности у јавној својини могу се дати у закуп и ван поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, случају када се непокретност која је у јавној својини, односно која ће до дана примопредаје бити стечена у јавну својину, даје у закуп у циљу реализације инвестиционог пројекта којим се у року од највише три године од дана стицања права закупа отпочне индустријска производња и обезбеди, уз обавезу одржавања броја запослених у периоду од пет година након достизања пуне запослености:

(1) најмање 1.000 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу;

Непокретност се дају у закуп испод тржишне цене, односно без надокнаде у складу са Законом о улагањима (“Службени гласник РС”, број 89/15 и 95/18) и Законом о контроли државне помоћи (“Службени гласник РС”, број 73/19).

Градско веће Града Пожаревца на предлог Комисије за доделу средства објављује Јавни позив за ре-

ализацију наведеног инструмента у оквиру мере 2.

Инвеститор подноси пријаву на Јавни позив уз коју доставља неопходну пратећу документацију која ће бити ближе одређена Одлуком о условима и начину реализације овог Програма и текстом Јавног позива (обавезно подноси Бизнис план и неопходну пратећу документацију).

Одлучивање по поднетој пријави на Јавни позив и утврђивање постојање државне помоћи која мора бити исказана у бруто новчаној противвредности додељене непокретности у закуп, врши Комисија за доделу средства, која предлаже Градском већу рада Пожаревца да одобри доделу подстицаја привредном субјекту. Детаљи процедуре давања у закуп непокретности у својини Града испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а у циљу реализације инвестиционог пројекта, биће предвиђени Одлуком о условима и начину реализације овог Програма.

Уколико се додељује пословни простор у јавној својини са умањеним или без накнаде⁵ закупа Град Пожаревац има обавезу да уради елаборат оправданости.

2.3. Обезбеђивањем подстицајних средстава за набавку постројења, машина и опреме, неопходне за обављање делатности, проширење капацитета или започињање производње.

Овај инструмент је уређен Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС”, бр 23/21) и Уредбом о правилима за доделу државне помоћи Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11,91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21 –др.уредбе, 62/2021 – др. уредбе и 99/21), а у оквиру истог се средства могу доделити подстицај може бити новчани и додељује се привредном субјекту за текућу годину, за набавку опреме (машине, алати, остала опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње, по достављеној профактури.

Град Пожаревац може доделити средства привредном субјекту у виду суфинансирања набавке опреме неопходне за проширење или започињање производног процеса привредног субјекта. Процес производње привредног субјекта који је конкурисао мора бити у пословним просторијама које су у власништву или закупу, што се доказује уговором о закупу који не може бити краћи од периода субвенције. Уз осталу претходно дефинисану конкурсну документацију привредни субјект посебно кроз бизнис план који се односи на коришћење опреме коју намерава да набави мора навести податке да ли

⁵ У складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања и других имовинских права, као и у поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда

набавка опреме утиче на запошљавање нових радника, да ли утиче на повећање извоза и податке о пореклу опреме

10.3. ПРОГРАМСКА МЕРА 3.-ПОДСТИЦАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ

Ова мера је *de minimis* помоћи а уређена је одредбама Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/21).

Корисницу ове програмске мере су све циљне групе дефинисане овим Програмом.

De minimis помоћи се не може доделити:

- за подстицање извоза, односно за делатности које директно утичу на обим извоза, успостављање и функционисање дистрибутивне мреже или за покриће других текућих расхода (оперативних трошкова) привредног субјекта повезаних са извозним активностима и
- за давање предности домаћим производима у односу на увозне производе.

Помоћ за покриће трошкова учествовања на сајмовима, односно за надокнаду трошкова израде студија или пружања саветодавних услуга потребних за увођење новог или постојећег производа на новом тржишту у другој држави не сматра се помоћи за подстицање извоза.

Кумулација се врши сабирањем свих износа *de minimis* помоћи која је по било ком основу додељена у текућој и у претходне две фискалне године. Средства у оквиру ове мере сматрају се да су додељена у тренутку када учесник на тржишту стекне законско право на примање *de minimis* помоћи и то независно од датуме исплате. Средства се додељују у виду субвенција и то у бруто износу пре одбитка пореза и других накнада.

У случају да се *de minimis* помоћи додељује у више рата иста ће се дисконтовати у складу са чланом 5. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности („Службени гласник РС“, бр. 23/21)

Такође, ако се средства буду додељивала у било ком другом облику сем субвенција Пожаревац ће поступати у складу са правилима којима се прописује израчунавање бруто новчане противвредности датим у Уредби о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, број 23/21).

У погледу обавеза које Град Пожаревац има као давалац *de minimis* помоћи и које су прописане за корисника ове помоћи, Град ће поступати у складу са прописаним из члана 11. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи). Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи Комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган,

који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које Комисија предложи. О правилима и начину рада Комисије одлучује свака комисија независно. Овим путем Пожаревац испуњава своју дужност члана 11. наведене уредбе, а који прописује обавезу даваоца државне помоћи да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава за доделу регионалне државне помоћи, и у обавези је да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Ова мере се реализује путем следећих инструмената:

3.1. Производне иновације које имају могућност директне примене и дефинисане користи у ланцу вредности производа.

Под тржишном или производном иновацијом у смислу ове мере се подразумева иновативно производно или тржишно решење које се први пут примењује на подручју Републике Србије или најмање први пут на територији Града Пожаревац. Град Пожаревац може доделити субвенцију привредном субјекту у виду суфинансирања делимичног развоја и примене производне или тржишне иновације, уколико се кроз бизнис план може показати директна исплативост иновативног решења. Приликом доделе ове врсте субвенције привредни субјект који конкурише доставља доказ да производно или тржишно решење први пут примењује на подручју Републике Србије или најмање први пут на територији Града Пожаревац. Такође ће се водити рачуна да у оквиру анализе исплативости буду јасно доказани (кроз одговарајућу документацију или додатни елаборат) сви елементи који указују на оригиналност решења.

У оквиру овог инструмента могућа је додела средства за следеће врсте иновације:-

1. техничка, технолошка иновација која је регистрована и заштићена код одговарајућих институције у Србији или ван ње, која се примењује у Србији или ређе, иновација која је резултат интерног развоја и није предмет заштите.

Одлуком о условима и начину реализације Програма се може дефинисати максималан износ по кориснику.

Као меру обезбеђења за Град Пожаревац привредни субјект мора обезбедити банкарску гаранцију на износ одобрених средстава, што је детаљније дефинисано делу 11. Услови и начин доделе средстава.

3.2. Подршку развоја кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца, као и учествовање на сајмовима.

Град може доделити средства привредном субјекту за подршку развоја кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца кроз суфинансирање дела трошкова који настају као резултат рада различитих облика удруживања само уколико је кроз бизнис план и анализу (трошкова и користи) недвосмислено доказано да без заједничког наступа не би било могуће остварити пласман робе на трећим тржиштима или код доминантног купца.

Описана мера је реакција Града на чињеницу да се приватни капитал врло тешко уједињује, иако за то нема реалних препрека, што је последица лошег искуства. Будућност малих бизниса је њихова професионализација, која подразумева директан раст или спајање као начин раста, у супротном, са пензионисањем власника нестаје и бизнис, а капитал се непродуктивно расплињава.

Оправдани трошкови односе се на:

- трошкове заједничког учествовања на сајмовима,
- трошкове израде студија,
- трошкове саветодавних услуга.

Град Пожаревац ће суфинансирати 50% дела оправданих трошкова.

Рок за реализацију овог инструмента је најдуже годину дана. Корисник средстава подстицаја је у обавези да Граду Пожаревцу као средство обезбеђења достави меницу за повраћај целокупног износа додељених средстава за случај неизвршења обавеза по основу закљученог Уговора о додели средстава.

Начин преноса додељених средстава и динамика трошења истих биће дефинисани Уговором који ће Град Пожаревац закључити са корисником средства подстицаја.

3.3. Добијања међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта као и побољшање квалитета управљања делатношћу.

Град Пожаревац може доделити подстицај привредном субјекту за суфинансирање трошкова стицања међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта као и побољшање квалитета управљања делатношћу, уколико се одговарајућим бизнис планом и анализом недвосмислено докаже исплативост таквог улагања тј. нужност стицања оваквог сертификата за излазак на инострано тржиште као и за побољшање квалитета управљања делатношћу.

Износ овог суфинансирања је до 50% трошкова сертификације за велике привредне субјекте, за средње до 60%, а за микро и мале привредне субјекте и предузетнике до 70%.

Под трошковима сертификације подразумева се трошак ангажовања сертификационе куће-тела, институција или предузећа која се налазе на листи признатих издаваоца сертификата.

Као средство обезбеђења, привредни субјект за овај подстицај мора Граду Пожаревцу доставити меницу за повраћај целокупног износа додељених средстава за случај неизвршења обавеза по основу закљученог Уговора о додели средстава.

3.4 Обезбеђивање средстава за проширење или изградњу нових производних капацитета.

Град Пожаревац може доделити субвенцију привредном субјекту у виду суфинансирања неопходног грађевинског материјала који је употребљен или ће се употребити за проширење или изградњу нових производних капацитета у износу до 100 евра по метру квадратном бруто површине у основи објекта – пословног простора (халског простора намењеног производњи), који је неопходан за проширење или започињање производног процеса.

Објект мора имати важећу грађевинску дозволу, а Бизнис планом морају бити предвиђени завршетак градње и стицање употребне дозволе у року који не може бити дужи од три године.

Такође, уз Бизнис план мора бити достављена и одговарајућа пројектно-техничка документација у којој је јасно описана врста и количина неопходног грађевинског материјала. Уз осталу претходно дефинисану конкурсну документацију, привредни субјект посебно, кроз Бизнис план који се односи на коришћење објекта који је у градњи или је изграђен у посматраној години, мора навести податке да ли и како производни објект утиче на запошљавање нових радника, на повећање извоза и укупне перформансе предузећа.

Привредни субјект које конкурише за овај подстицај мора бити кумулативно власник и земљишта и објекта.

Процес производње привредног субјекта који је конкурисао мора бити у пословним просторијама које су предмет изградње минимум пет година од момента стицања употребне дозволе.

Максималан износ субвенције по једном привредном субјекту је до 5.000.000,00 динара у једној години и само једном се може конкурисати за исти објект.

Описана мера има циљ да јача конкурентне предности микро и малих привредних субјеката, који на овај начин индиректно добијају шансу за конкурентску утакмицу са великим играчима, који много лакше долазе до капитала за производне капацитете.

Као меру обезбеђења за Град Пожаревац прив-

редни субјект мора обезбедити банкарску гаранцију на износ одобрених средстава, што је детаљније дефинисано делу 11. Услови и начин доделе средстава.

3.5 Олакшавање приступа финансијском тржишту кроз субвенционисање камата на динарске кредите.

Право на отплату камате на кредите имају привредни субјекти разврстани у складу са Законом као микро, мали и средњи привредни субјекти и предузетници са седиштем на територији Града Пожареваца.

Град субвенционисање каматне стопе на динарске кредите под следећим условима:

- за све кредите рочности до 12 месеци, са максимално 5% номиналне каматне стопе,
- кредите одобрене без грејс периода,
- само за један одобрен кредит привредном субјекту или предузетнику,
- износ кредита не може бити већи од 1.500.000,00 динара.

Код банака које су понудом исказале више каматне стопе од наведене, разлика између каматне стопе банке и каматне стопе коју субвенционисање Град, иде на терет крајњег корисника кредита.

Град може одобрити средства за субвенционисање камате за кредите намењене развоју привредних субјеката и то за:

- куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање производног или пословног простора;
- куповину нових или половних машина и опреме (не старијих од 5 година);
- набавку софтвера;
- набавку нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добара

Град не може одобрити средства за субвенционисање камате за кредите који се односе на:

- набавку путничких, теретних и комерцијалних возила
- покривање трошкова који су у вези са набавком опреме као што су: царински и административни трошкови, трошкови транспорта, шпедиције, складиштења и манипулације, монтаже и инсталирања опреме, обуке и др.
- покривање трошкова који су у вези са одобравањем и спровођењем банкарског кредита
- улагање у обртна средства
- рефундацију средстава за већ набављену опрему
- зајмове и рате за отплату кредита као и за репрограм кредита и
- остале трошкове који нису у складу са наменом јавног позива

11. УСЛОВИ И НАЧИН ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ПО СВИМ МЕРАМА ПРОГРАМА

Средства за реализацију овог Програма (у даљем тексту: средства) обезбеђују се у буџету Града Пожареваца, појединачно, за сваку буџетску годину.

Средства се могу користити за финансирање инвестиционих пројеката и пројеката којима се подстиче конкурентност у производном сектору и сектору услуга које могу бити предмет међународне трговине у складу са законом и другим позитивним прописима.

Град Пожаревац у складу са расположивим средствима у буџету за сваку годину одређује инструмент доделе средстава.

Такође, све планиране мере се не морају обавезно и подржати и реализовати у периоду трајања Програма, већ се њихови услови и начин реализације истих предвиђа одлуком о условима и начину реализације Програма, за сваку годину, а такође се дефинишу и текстом јавног позива за доделу подстицајних средстава који се расписује за сваку годину посебно.

Право на учествовање у поступку доделе средстава имају сви инвеститори из Србије и иностранства, микро, мала, средња предузећа и велика предузећа и предузетници, који имају инвестиционе пројекте и пројекте којима се подстиче конкурентност у секторима за које се у складу са програмом локалног економског развоја обезбеђују средства и то на начин и под следећим условима:

- Да у тренутку исплате државне помоћи имају седиште или представништво или издвојено место пословања у Републици Србији.
- Да у року од две године пре подношење пријаве није изречена правоснажна мера забране обављања делатности.
- Да власници и одговорна лица привредног субјекта нису правоснажно осуђивана и да се против њих не води кривични поступак за кривична дела против привреде.
- Да није у групи повезаних лица у који су неки од чланова велики привредни субјекти.
- Да је од дана објављивања јавног позива измирио доспеле обавезе према Републици Србији и према Граду Пожаревац по основу изворних јавних прихода
- Да према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју запослених лица на дан подношења пријаве има одређен број запослених у зависности од величине привредног субјекта.
- Да у периоду од годину дана од дана објављивања јавног позива текући рачуни код пословних банака нису били у блокади дуже од укупно 6 месеци.
- Да према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју запосле-

них лица на дан објављивања јавног позива има најмање једно запослено лице на неодређено време у претходне три године.

- Да је кумулација додељене државне помоћи до максимално дозвољених износа и интензитета у складу са Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/21), Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/21) и другим подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

- Да није покренут стечајни поступак и поступак ликвидације.

Сви инвеститори из Србије и иностранства - микро, мала, средња предузећа и предузетници, имају обавезу да запосле раднике искључиво са територије Града Пожаревца, док велика предузећа, да када испуне квоту запослења радника са територије Града Пожаревца, могу да запосле и раднике са територија других јединица локалне самоуправе.

Од права на доделу средстава изузимају се привредни субјекти :

који средства не могу добити из буџета Републике у складу са законом и другим прописима,

- привредним субјектима који обављају делатности у секторима челика, угља, синтетичких влакана, саобраћаја, енергетике, финансијских делатности и саветовања: као и привредним субјектима у тешкоћама, односно оним привредним субјектима који нису били у тешкоћама у смислу члана 2. став 1. тачка 5) Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14) на дан 31. децембра 2019. године.

- који нису измирили претходне обавезе према буџету Града Пожаревцу и Републике Србије и против којих се воде поступци пред судом,

- код којих је број запослених смањен за 10% и више за последњих 12 месеци пре подношења пријаве на јавни позив у односу на просечан број запослених у наведеном периоду,

- у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има учешћа у власништву,

- који су у обавези повраћаја недозвољене државне помоћи,

- којима је био раскинут уговор о додели средстава подстицаја, осим у случају споразумног раскида уговора.

Уколико се наведени привредни субјекти јављају за доделу средстава предвиђену мером Подстицање конкурентности у том случају могу остварити право на доделу средстава с обзиром да се средства додељују у складу са правилима о *de minimis* помоћи.

Подршка се не пружа ни привредним субјектима којима је у року од две године пре подношења пријаве за доделу средстава изречена правоснажна мера забране обављања делатности, а уколико послује краће од две године, да није изречена правоснажна мера забране обављања пословне делатности за укупна период пословања. Поред тога подршка се не пружа ни привредним субјектима чији су власници и одговорна лица правоснажно осуђивана и против којих се води поступак за кривична дела против привреде. Додела средстава, сем оних који се додељују кроз сарадњу локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, се додељују по унапред утврђеним критеријумима из Одлуке о условима и начину реализације Програма, а кроз извршену анализу Бизнис плана који је инвеститор доставио уз пријаву на јавни позив, односно Елабората оправданости за случајеве када је неопходна израда истог, а све у складу са Јавним позивом којим ће се ближе утврдити услови и начин избора корисника средстава, који расписује Градско веће Града Пожаревца.

Јавни позив се може расписати по принципу “ДОК СЕ НЕ УТРОШЕ СРЕДСТВА” или за одређен временски период, што ће бити дефинисано одлуком о условима и начину реализације Програма, на годишњем нивоу.

Привредни субјект уз претходно одређену конкурсну документацију по Јавном позиву за доделу средстава подстицаја, обавезно доставља бизнис план и писмо о намерама у коме се морају јасно анализирати критеријуми квалитета инвестиционог пројекта:

1) референце инвеститора (препознатљивост на тржишту, референце клијената, досадашња искуства и успешност у реализацији инвестиционих пројеката и сл.);

2) проценат незапослених лица чије квалификације одговарају делатности инвеститора, односно корисника средстава у укупном броју лица на евиденцији Националне службе за запошљавање на територији јединице локалне самоуправе у којој се улаже (ове податке доставља Национална служба за запошљавање Граду Пожаревцу на његов захтев);

3) број, односно проценат висококвалификованих лица који се запошљавају реализацијом инвестиционог пројекта;

4) висина и врста инвестиције (*greenfield* или *brownfield* инвестиције), односно степен ангажовања грађевинске индустрије у реализацији инвестиционог пројекта;

5) технолошки ниво делатности која је предмет улагања, у складу са класификацијом Евростата;

6) претходна сарадња са добављачима и планирани удео домаћих добављача;

7) ефекти инвестиције на запослене (обуке запослених и просечна висина зарада);

8) претходни и планирани обим укупног промета (пре и након инвестиционог пројекта);

9) финансијско-тржишна оцена инвестиционог пројекта (извори финансирања, ликвидност, профитабилност, период повраћаја инвестиције и др).

Привредни субјект који подноси пријаву на јавни позив за доделу средстава из неке од програмских мера из овог Програма, може у једној календарској години конкурисати за доделу подстицаја само једног инструмента у оквиру предложене мере. Дакле, исти привредни субјект може поднети само један захтев за један инструмент у оквиру једне мере.

Бизнис план који привредни субјект доставља приликом подношења пријаве на јавни позив ће у случају доделе средстава чинити саставни део Уговора о додели средстава.

Анализу достављене пријаве по Јавном позиву врши организациона јединица Градске управе Града Пожаревца задужена за послове локалног економског развоја.

Критеријум за анализу квалитета инвестиционих пројеката за улагања од посебног значаја је смањење броја незапослених за најмање 1% на територији Града Пожаревца, на којој се и реализује инвестициони пројекат и сразмерно се увећавају јавни приходи (ове податке доставља Национална служба за запошљавање Граду Пожаревцу на његов захтев).

На основу претходно сачињене анализе Комисија за доделу средстава доноси закључак којим предлаже Градском већу Града Пожаревца доношење решења о додели средстава. Наведени закључак се доставља Градском већу Града Пожаревца на даљу надлежност и одлучивање.

Комисија за доделу средстава због комплексности неког захтева може затражити и додатну документацију или додатни елаборати, која није била наведена у јавном позиву а како би се уверила у озбиљност потенцијалног корисника средстава.

Након доношења решења о додели средстава, а пре закључења Уговора о додели средстава, привредни субјект је у обавези да Граду Пожаревцу достави средства обезбеђења (банкарску гаранцију или меницу), а све у складу са условима који ће бити прецизније дефинисани Одлуком о условима и начину реализације Програма, на годишњем нивоу.

12. МЕХАНИЗМИ ДОДЕЛЕ И ПРАЋЕЊА ТРОШЕЊА ДОДЕЉЕНИХ СРЕДСТВА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Посебно битан сегмент реализације овог програма представљају механизми доделе средстава, механизми за праћење трошења додељених средстава, као и извештавање, а све као квалитативна основа за поштовање закона и важан радни оквир.

- Најпре Скупштина Града Пожаревца формира компетентну Комисију за доделу средстава, која има председника и осам чланова. Председник и чланови комисије имају заменике. Зада-

так Комисије се утврђује решењем о формирању, а свакако је давање сагласности на текст јавног позива и разматрање пристиглих пријава на јавни позив за доделу средстава подстицаја и давати предлог за доделу средстава, а у складу са усвојеном Одлуком о буџету Града Пожаревца, Програмом и Одлуком о условима и начину реализације Програма. Ова Комисија доноси Пословнику о раду, по коме даље поступа.

- У случају када се јавни позив објави са роком трајања „До утрошка средстава“, Комисија за доделу средстава се састаје периодично у зависно од броја пристиглих пријава. Када је рок трајања јавног позива ограничен Комисија се састаје по окончању року за подношење истих. Комисија за доделу средстава даје конкурсне услове, које мора одобрити Градско веће Града Пожаревца, пре расписивања јавног позива за доделу подстицајних средстава. Саставни део конкурсне документације мора бити Изјава о истинитости пријављених података, коју потписује и оверава правно лице које конкурише за доделу средстава по некој од предложених мера из Програма, а као мера обезбеђења за Град Пожаревца.
- По усвајању Програма и Одлуке о условима и начину реализације Програма, на годишњем нивоу, а након што орган Градске управе града Пожаревца надлежан за послове локалног економског развоја сачини предлог текста јавног позива Комисија за доделу средстава подстицаја даје сагласност на исти и прослеђује га Градском већу Града Пожаревца на утврђивање и расписивање.
- У поступку подношења захтева поступку предвиђено је да орган Градске управе Града Пожаревца надлежан за послове локалног економског развоја може да врши увид, прибавља и обрађује податке о чињеницама о којима се води службена евиденција када је то неопходно за одлучивање, осим ако подносилац захтева изричито изјави да ће те податке прибавити сам. Ако странка у року не поднесе све податке неопходне за одлучивање органа, Захтев за доделу подстицаја ће се сматрати неуредним. (Потребно је обавезно попунити и потписати Изјаву о сагласности за прибављање података која се може преузети у надлежној организационој јединици Градске управе Града Пожаревца за локално економски развој).
- Обавезни део конкурсне документације чине: Пријавни образац, Бизнис план Инвеститора, Потврда о регистрацији правног лица, Изјава о томе да ли је и за које трошкове корисник већ добио државну помоћ и Изјава да ли је добио *de minimis* државну помоћ. Комисија за доделу средстава подстицаја може конкурсом предвидети и другу додатну документацију за коју процени да је потребна за Конкурс у целини или за неку од предвиђених програмских мера.

- Градско веће Града Пожаревца доноси решење о додели средстава, на основу предлога добијеног од стране Комисије за доделу средстава.
- Након доношења одлуке о додели средстава, приступа се закључењу уговора са изабраним привредним субјектом.

Механизам праћења трошења средстава се такође заснивају на раду Комисије за надзор.

Решењем Градског већа Града Пожаревца, образује се компетентна Комисије за надзор, која ће вршити контролу и обилазак привредних субјекта која су добила средства од Града Пожаревца. Ова комисија даје мишљење и предлог мера уколико је начињен прекршај у трошењу одобрених средстава. Комисију за надзор чине председник и осам чланова, с тим да иста лица не могу бити председник и односно чланови и Комисије за доделу средстава, чиме се спречава сукоб интереса и стварају услови за транспарентнији рад. Председник и чланови Комисије за надзор имају заменике. Комисија за надзор ради у складу са Пословником о раду Комисије за надзор који доноси Градско веће Града Пожаревца.

Правно лице које је користило подстицај из неке од предложених мера је у обавези да поднесе наративни и финансијски извештај о утрошку добијених средстава. Модел извештаја одређује Комисија за надзор. Комисија за надзор врши преглед добијених извештаја, по потреби захтева појашњење или допуну извештаја и врши обилазак правних лица.

Градско веће Града Пожаревца даје предлог за подношење пријаве, на основу мишљења и предлога мера Комисије за надзор.

Комисија за надзор врши контролу свих извештаја добијених од корисника средстава и, периодично или по захтеву било које заинтересоване стране, прати реализацију одобрених пројеката и испуњење обавезе од стране корисника средстава, а на основу извештаја добијених од корисника средстава, као и других информација и података које прикупи у поступку контроле извршења уговорних обавеза и праћења, а све у складу са одредбама одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја.

Комисија за надзор подноси Градском већу Града Пожаревца извештај о свом раду као и извештај о додељеним средствима подстицаја по овом Програму. У наведеном извештају достављају се анализа о резултатима Програма, квалитету постављених мера, њиховој реализацији, предузетим мерама и активностима Комисије за надзор као и о донетим закључцима. Овај извештај се прослеђује и организационој јединици Градске управе Града Пожаревца надлежној за финансије ради сачињавања Годишњег извештаја о додељеној државној помоћи на нивоу Града Пожаревца који се доставља Министарству финансија до 31. марта текуће године за претходну годину, а у складу са Законом о улагањима и подзаконским актима.

ЗАКЉУЧАК

Реализацијом Програма се тежи ка минимизацији негативних привредних кретања и поспешивању позитивних. Замишљен је са циљем пружања подршке привреди и њеном даљем развоју, поготово након периода ванредног стања изазваног пандемијом насталом усред ширења заразне болести КОВИД -19.

Кроз Програм тежи се изнајлажењу решења на постојеће изазове и стварање могућности за нове инвестиције и нова радна места, побољшање производног процеса, производа и услуга, као и подстицаја у развоју конкурентности. Програм представља и позитиван инструмент доделе, контроле и примера добре праксе.

Овај програм ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Града Пожаревца“.

*У Пожаревцу, 14. децембра 2021. године
Број 011-06-189/2021-3*

СКУПШТИНА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

ПРЕДСЕДНИК

*Предраг Мијатовић, дипл. инж.
електротехнике и рачунарства с.р.*